Ф.Б. ТашГУ
читального зала

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ,
МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 258 (1778) | 31 декабрь, 1960 йил, шанба | Баҳоси 20 тийин.

ВОДИЛДА БАЙРАМ

ВОДИЛ (Фарғона области), 30 декабрь. Водил аҳолиси ўзининг донгдор элати, Тошкент области Янгийўл районидаги Хрушчев номли колхознинг раиси, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Ҳамроқул Турсунқуловнинг номини фахр билан тилга олмоқда.

Колхоз ишлаб чиқаришининг истеъдодли ташкилотчиси бўлган Ҳамроқул Турсунқуловни бутун мамлакатимиз билади. У, бир вақтлар бўм-бўш ерда ташкил қилинган колхозга 25 йилдан кўпроқ вақтдан буён бошчилик қилиб келмоқда. Хрушчев номли колхозда пахта ҳосилдорлиги йил сайин ошиб, кўп тармоқли хўжаликнинг ҳамма соҳалари муваффақият билан ривож топмоқда. Бу ерда кўпгина миллатларнинг вакиллари ягона, аҳл оилада ишламоқдалар. Колхоз қишлоғи тобора кўркамлашиб, колхозчиларнинг турмуши тобора гўзаллашиб бормоқда. Шу йилнинг ўзидагина колхозда юзтадан кўпроқ уй-жой бинолари барпо этилди. Колхоз меҳнаткашлари етти йилликнинг иккинчи йилини меҳнат соҳасидаги катта муваффақиятлар билан нишонладилар. Улар пахта тайёрлаш йиллик планини муддатидан илгари адо этиб, жамоат чорвачилиги маҳсулотлари етиштириш юзасидан берилган топшириқларни икки баравардан зиёд бажардилар.

Бугун, Янги йил арафасида қадимий Водилда уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқуловга ўрнатилган бронза бюстининг очилиши муносабати билан қишлоқнинг марказий майдонида кўп минг кишилик митинг бўлди. Митингни Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Т. Қамбаров очди.

Митингда Фарғона район партия комитетининг биринчи секретари М. Абдуллаев, Тошкент область ижроия комитетининг раиси Ҳ. Жалилов, коммунистик меҳнат бригадасининг аъзоси, Фарғона тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Т. Балаева, Олтиариқ районидаги «Ленинград» колхозининг раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Б. Отақулов, Фарғона педагогика институтининг профессори биология фанлари доктори А. Муҳамедов, Ўрта Осиёда босмачиларга қарши олиб борилган курашда Турсунқуловнинг сафдоши, Катта Фарғона канали бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Б. Усмонхўжаев нутқ сўзладилар. Уларнинг ҳаммаси Ҳамроқул Турсунқуловнинг Ватанимиз олдидаги катта хизматлари ҳақида гапириб, уни Коммунистик партия ва халқнинг содиқ фарзанди сифатида характерлаб бердилар.

Ҳамроқул Турсунқуловнинг нутқини бу ерда тўпланганлар самимий кутиб олдилар. Ўртоқ Турсунқулов ўз меҳнатига юксак баҳо берилганлиги учун Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига қизғин миннатдорчилик билдирди.

Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва СССР Министрлар Советининг Раиси Никита Сергеевич Хрушчевга табрикнома юбордилар. (ЎзТАГ).

ИККИ ДУНЁ, ИККИ ЯКУН

Улуғ Советлар Ватанига олам-олам шон-шуҳрат, ғалабалар олиб келган 1960 йил тамом бўлмоқда. Бугун биз Янги йил арафасида турибмиз. Энди шу бир йил ичида эришган муваффақиятларимизни якунлар эканмиз, совет тузумининг капиталистик тузумга нисбатан беҳисоб катта афзалликлари яна ҳам яққол намоён бўлаётир. 1960 йилнинг якунлари Совет Иттифоқи бошчилигидаги социализм лагери мамлакатларининг битмас-туганмас ва тобора ошиб бораётган куч-қудратини, эски капиталистик тузумнинг ҳалокат сари йўл тутаётганлигини кўрсатади.

Социализм лагерида инсоният бахтининг баҳори бутун гўзаллиги, мазмундорлиги билан ўзини намойиш қилаётган бўлса, капитализм мамлакатларида инсон қадр-қиммати оёқ ости қилинмоқда, эски дунёнинг жирканч эксплуатацияси исканжаси остида эзилмоқда.

Биз олға томон, коммунизмнинг ёрқин чўққилари томон дадил қадамлар билан бормоқдамиз. Улуғ Советлар диёрида киши ҳуқуқини чекловчи, миллатларни ҳақорат қилувчи, хўрловчи, очлик, ишсизлик даҳшатлари билан қўрқитувчи капитализмнинг машъум қонунлари йўқ. Бунда озод меҳнат, қардошлик, тенг ҳуқуқлиликка асосланган чинакам бахтиёр ҳаёт, инсон маънавий дунёсининг юксак идеаллари ҳукмрондир.

Икки дунё — социализм дунёси ва капитализм дунёси, икки хил ҳаёт, икки хил якун. Бизда киши бахт-саодати ҳақида ғамхўрлик жамиятимиз қонуни бўлса, капитализм дунёсида кишини эзиш, талаш, очликка маҳкум этиш қонуни ҳукмрондир. Социализм дунёсида ишлаб чиқаришнинг юксак суръатлари тантана қилмоқда, капитализм дунёсида бўлса ишлаб чиқариш кризисга томон бораяпти.

Фактларга мурожаат қилайлик. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми жиҳатидан Россия революциядан олдин АҚШдан 8 баравар орқада қолиб кетган бўлса, 1959 йилда саноатимизнинг ишлаб чиқариш ҳажми АҚШдаги даражанинг қарийб 60 процентига етиб олди. Бир йил ичида саноат маҳсулотининг ўсиши 10 процент кўпайганлиги муносабати билан совет экономикаси ва АҚШ экономикасининг даражаларидаги нисбат бизнинг фойдамизга тағин ҳам кўпроқ яхшиланди.

Саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг бир қанча энг муҳим турларини ишлаб чиқариш ҳажми жиҳатидан, шу жумладан темир-руда қазиб чиқариш, ёғоч тайёрлаш, магистрал электровозлар ва тепловозлар, жун газламалар, қанд-шакар, мол ёғи ишлаб чиқариш, балиқ овлаш соҳасида АҚШдан олдинда бормоқдамиз.

СССР Олий Советининг яқинда ўз ишини тамомлаган олтинчи сессияси етти йилликнинг учинчи йили — 1961 йилда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат плани ҳақидаги Қонунни тасдиқлади. 1961 йилда мамлакатимиз экономикаси, маданияти яна ҳам тез юксалади, халқ фаровонлиги тинмай ошиб боради.

Бизнинг мамлакатимизда халқ моддий ва маданий фаровонлиги тўхтовсиз юксалмоқда. Масалан, бир йил ичида капитал қурилишга сарфланган маблағлар ҳажми 28 миллиард сўм кўпайди. 1960 йилда майдони ўтган йилдагидан 11 миллион квадрат-метр чамаси кўпроқ уй-жой биноси қурилди. Халқнинг турмуш даражаси ошиб бормоқда.

Бизнинг мамлакатимиздек мамлакат, бизнинг халқимиздек халқ қаерда бор? Жаҳонда биринчи бўлиб октябрнинг озодлик байроғини баланд кўтарган, биринчи бўлиб социализмнинг узил-кесил ғалабасини таъминлаган, энди бўлса коммунизм қурилиши йўлидан олға бораётган, биринчи бўлиб космик фазога йўл очган мамлакатда яшашдан, ижод қилишдан улуғ ва шарафли нарса бўлиши мумкинми!

Совет мамлакатида янги гигант қурилишлар электростанциялар, каналлар барпо этилмоқда, қўриқ ерлар ўзлаштирилмоқда. Капитализм мамлакатларида ҳарбий заводлар барпо этилмоқда, экин экадиган ерлар бузилиб ҳарбий аэродромлар қурилмоқда, прогрессив кучларни бўғиб туриш учун тюрмалар, концлагерлар қуриляпти.

Биз ҳарбий харажатларни йилдан-йилга камайтирмоқдамиз, тинчликни таъминлаш йўлида янги реал таклифлар киритмоқдамиз, ёппасига ва батамом қуролсизланишни таклиф этаяпмиз. 1960 йилда мудофаа харажатларининг салмоғи 12,9 процент. 1961 йилда эса 11,9 процент белгиланди.

Капитализм дунёсида бўлса ҳарбий харажатлар ниҳоят даражада ошиб бормоқда. АҚШнинг 1960 йил давлат бюджетида ҳарбий харажатлар 70 процентдан ортиқдир. Бу эса меҳнат аҳлининг гардонига оғир юк бўлиб тушмоқда. Қашшоқлик чидаб бўлмаслик даражада авжига чиқмоқда, ишсизлар сони тобора ошиб бормоқда. АҚШда ҳозир бутунлай ишсизлар сони 5 миллионга яқиндир.

Совет Иттифоқи — халқлар дўстлигининг бузилмас қалъаси. Бунда яшовчи ҳар бир миллат — ўзбек ва украинлар, руслар ва тожиклар, озарбайжонликлар ва эстонлар, хуллас барча миллатлар жамиятнинг тенг ҳуқуқли аъзоси, коммунизмнинг актив қурувчиси. Ҳур республикаларнинг озод иттифоқида Совет Ўзбекистони гуллаб-яшнаётган республика, Шарқда социализм машъалидир. Совет Ўзбекистони ўзининг йирик саноатига, механизациялашган — колхозлашган қишлоқ хўжалигига, илғор социалистик маданиятига э.а.

Капиталистик мамлакатларда бутунлай бошқача манзарани кўрамиз. Миллий тенгсизлик, кичик миллат ва халқларни талаш, эксплуатация қилиш империализмнинг қонунидир. Масалан, АҚШда негрлар одам қаторида ҳисобланмайдилар. АҚШ, Англия, Франция. Бельгия, Голландия каби мустамлакачи давлатлар Африка, Осиё халқларини мустамлака қуллигида сақлаб туриш учун бор кучлари билан интилаяптилар. Лекин улар ўйлаган даврлар ўтиб кетди.

1960 йилда Совет Иттифоқининг халқаро майдондаги обрў-эътибори беҳисоб ошди. Совет ҳукумати бошлиғи, тинчликнинг оташин курашчиси Никита Сергеевич Хрушчевнинг БМТ Бош Ассамблеясидаги ёппасига ва батамом қуролсизланиш ҳақидаги, мустамлакачилик системасини бутунлай тугатиш ҳақидаги таклифлари бутун дунёдаги прогрессив кучлар томонидан қизғин маъқулланди ва қўллаб-қувватланди. 1960 йил шармандали мустамлакачилик системасини тугатишда бурилиш йили бўлди.

Социализм лагери кучлари бирлиги яна ҳам жипслашди. Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг ноябрь ойида Москвада бўлиб ўтган Кенгаши, Кенгашда қабул қилинган тарихий ҳужжатлар социализм лагери мамлакатларининг монолит бирлиги, куч-қудрати ва жипслигини яна бир марта намойиш қилиб кўрсатди, империализм лагери кучларига қақшатғич зарба бўлди.

Тинчлик, демократия ва социализм кучлари ўсмоқда, мустаҳкамланмоқда. Инсониятнинг эзгу орзуси — коммунизм ғалабаси учун курашаётган Совет Иттифоқи бошчилигидаги социализм лагери кучларининг олға томон ҳаракатини тўхтата оладиган куч дунёда йўқ! Чунки бу йўлни дунёдаги энг илғор назария — марксизм-ленинизмнинг ҳаётчан ғолиб таълимоти ёритиб турибди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ревизия комиссиясининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Ўзбекистон ССРнинг собиқ Ҳарбий комиссари, Улуғ Ватан урушининг актив қатнашчиси генерал-майор Муллажон Каримович Узоқов узоқ давом этган оғир касалликдан кейин 1960 йил 30 декабрда вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ | **ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** | **ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

Ўзбекистон пойтахти устида зангори машъал

Тошкентда Бухоро газги келишига бағишланган кўп минг кишилик митинг

Беруний майдони устида зўр машъал ёнди. Бу машъал «Зангори ёқилғи» бориб етган минг-минглаб қозонлар, печлар, кимёвий реакторлар, ошхоналардаги плиталар рамзидир. Шундай қилиб, етти йилликнинг энг йирик иншоотларидан бири — Жарқоқ — Бухоро — Самарқанд — Тошкент газ қувури қуриб битказилди. Жаҳонда энг катта ва совет геологлари томонидан Қизилқумда топилган табиий газ манбаидан бошланган пўлат магистрал Ўзбекистон пойтахтига келиб етди.

Бу янги йил учун ажойиб туҳфадир! Бу туҳфани қабул қилиб олиш учун тошкентликлардан минг-минглаб кишилар майдонда тўпланди. Қум барханларидан ва шўрхок саҳролардан, «Темирланг дарвозаси»даги қоя тошлардан, қанчалаб дарё ва каналлар остидан ўтган 767 километрга чўзилган трассани барпо этган қурувчилар бу ерда тўпланганлар гулдурос қарсаклар ва табрик хитоблари билан кутиб оладилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари — М. А. Абдураззоқов, О. А. Алимов, Г. А. Габриельянц, Ё. С. Насриддинова, З. Р. Раҳимбобоева, Ш. Р. Рашидов, Ф. Е. Титов ўртоқлар ва бошқа кишилар минбарга чиқадилар.

Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Қ. М. Муртазоев газ қувури қурилиши тугалланганлигига бағишланган митингни очади. СССР давлат гимни янграйди. Газ машъалининг ёрқин алангалари гимннинг тантанавор оҳангларига жўр бўлгандай порлаб ёнади. Шод-хуррамликка тўлган майдон узра зангори ёқилғининг олтинсимон шуъалалари яллиғланади... Қурилиш қаҳрамонлари — механизациялаштирилган энг яхши колонналарнинг бошлиқлари Искандар Дониёрхўжаев, Василий Бевзюк ва бригада бошлиғи Виктор Чувилинлар биринчи машъални ёқишдек юксак шарафга муяссар бўладилар.

Нотиқлар бирин-кетин минбарга чиқадилар.

Ф. А. БОРУТТО нутқи
Газ қувури қурилиши бошлиғи

Жонажон Коммунистик партия, Совет ҳукумати ва шахсан ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг ҳормай-толмай ғамхўрлик қилаётганликлари туфайли мамлакатимизнинг ёш газ саноати барқ уриб ривож топмоқда. Шу йилнинг ўзидагина қарийб 3700 километр магистраль газ қувурлари ва уларнинг шаҳарлар ҳамда саноат корхоналари томон йўл олган шохобчалари қурилиб ишга туширилди. Булар орасида Жарқоқ — Бухоро — Самарқанд — Тошкент газ қувури ҳам бор.

Нотиқ Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва СССР Министрлар Советининг қарорига мувофиқ бошланган ана шу магистраль қурилишининг тарихини эслатиб ўтади. Маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг кундалик ёрдами туфайли, мамлакатнинг бошқа қурилишларидан бу ерга келган мутахассислар группаси теварагида илғор тажриба ҳамда мукаммал техника билан қуролланган аҳл коллектив ўсиб етишди.

1958 йил 7 ноябргача Когон ва Бухоро шаҳарларига, 1959 йил 7 ноябргача Каттақўрғон ва Самарқанд шаҳарларига, 1960 йилнинг тўртинчи кварталида эса, Бекобод шаҳрига ва Ўзбекистон пойтахти Тошкентга газ етказиб беришга қарор қилинган эди. Коллектив бу вазифани шараф билан адо этди.

Қурилиш қатнашчилари жуда катта ҳажмдаги ишни бажардилар. Асосий трасса ва унинг шохобчаларига 767 километр трубопровод ётқизилди, сунъий ва табиий тўсиқлар — дарёлар, каналлар, йўллар орқали 320 та кўприк қурилди. Когон, Бухоро, Каттақўрғон, Самарқанд, Бекобод ва Тошкентда газ тақсимлайдиган станциялар, шунингдек бошқа объектлар қурилди.

Иш суръатлари йил сайин ўса борди. 1960 йилда 1958 йилдагига қараганда беш баравар кўп маблағ сарфланди. Меҳнат унумдорлиги иш куни узунлиги анчагина камайтирилгани ҳолда тахминан уч баравар оширилди.

Ўртоқ Борутто қурилиш илғорларини — трубалар ётқизувчи машиналарнинг машинистларидан Изом Жалолов, Леонид Томилов, Ўроқ Нодиров, тозалаш машинасининг машинисти Борис Малик, изолировкачи Лидия Исаенко, шофер Анна Лукьянова, электр пайвандловчилардан Владимир Бичков, Василий Боченков, Нурий Муҳаммеддинов, Гумар Зокиров, Владимир Горобинский ва меҳнатда ўрнак кўрсатган бошқа кўпгина кишиларнинг номларини тилга олади.

Тошкент аҳолисини ва шу ерда ҳозир бўлган ҳамма кишиларни келаётган Янги йил билан ва Тошкент шаҳри Жарқоқ газини олаётганлиги билан қутлашга ижозат бергайсиз,— дейди Ф. А. Борутто.— Газчиларга кундалик ёрдам бериб турганликлари учун жонажон Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига, Совет ҳукуматига ва шахсан Никита Сергеевич Хрушчевга катта раҳмат! (**Қарсаклар**).

Л. Б. ГАМБАРИН нутқи
«Стройгазмонтаж» бошқармасининг бошлиғи

— Бугун биз ана шу машъал олдида туриб, Ўзбекистон пойтахтини газлаштиришнинг биринчи босқичи тугалланганлиги ҳақида зўр хурсандлик билан рапорт бераяпмиз. Тошкентни газлаштириш — Ўзбекистон хўжалиги ҳамда маданиятини ривожлантириш ҳақида партиямиз ва ҳукуматимиз катта ғамхўрлик қилаётганликларининг ёрқин далилидир.

Табиий газни қабул қилиб олишга тайёргарлик ишларида қидирувчи ва лойиҳалаштирувчилар, қурувчи ва монтажчилар, машинасозлар ва эксплуатациячиларнинг кўпгина коллективлари қатнашди. «Узгипропромгаз», «Ленгипроинжпроект» ва «Ташгипрогор» институтлари, «Таштрансмаш», «Ўзбекхиммаш», «Ташгазоаппарат» заводлари ва бошқа корхоналарнинг коллективлари айниқса кўпгина меҳнат сарфлаб, ташаббускорлик кўрсатдилар.

Нотиқ қилинган ишларнинг кўламларини акс эттирувчи рақамларни келтиради. «Стройгазмонтаж» бошқармасининг коллективи планни 125 процент қилиб адо этди. Ишларнинг ҳажми ўтган йилдагига қараганда икки баравардан зиёд кўпайди. Тошкентда 80 километрча кўча, квартал ва ҳовли шохобчалари қурилди, бу шохобчалардан 65 километри ишга туширишга тахт қилиб қўйилди. 18 минг квартира ва 20 тадан кўпроқ саноат корхоналари газлаштирилди.

Ҳар бир қурувчи, ҳар бир монтажчи топшириқларни муттасил бажариб келмоқда. Труба ётқизиш машинасини бошқарувчи Яков Янин, электр пайвандловчилардан Абдуқодир Тўлаганов. Иван Заикин, Яков Золотницкий, Борис Андреев, Александр Костирикин ва кўпгина бошқа кишилар фидокорона меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар

Нотиқ коллективнинг Тошкентни газлаштириш етти йиллик планини 1964 йилда бажариш, етти йилликнинг учинчи йили планини барча кўрсаткичлар бўйича 1961 йил 20 декабргача адо этиш юзасидан ўз зиммасига олган мажбуриятларини маълум қилади. (**Қарсаклар**).

А. А. МАННОНОВА нутқи
Тошкент теплоэлектроцентрали қозонларининг машинисти

Тошкент меҳнаткашлари янги, 1961 йилни ранг-баранг чироқлар билан кутиб олаётирлар. Табиий газ олаётган заводларимиз, фабрикаларимиз ва уйларимиз зангори машъалнинг шуъалаларидан баҳраманд бўлмоқда.

Мен Тошкент теплоэлектроцентралида қозонлар машинисти бўлиб ишлайман. Цехлар кўмир чангларидан нақадар ифлосланаётганлигини кўп йиллардан бери кўриб турибмиз. Бизнинг теплоэлектроцентралимиз трубаларидан чиққан кул шаҳарнинг чекка жойларигача етиб бормоқда. Эндиликда иш бошқача бўлади. Табиий газ ишимизни, бутун шаҳримизнинг қиёфасини тубдан ўзгартиради.

Газ бизнинг корхонамизга нималар беради? Газ ёқилғини арзонлаштириш ҳисобига йилига 9 миллион сўм маблағ тежаш имконини беради. Газ станциямизга озодалик келтиради. Газ меҳнатимизни енгиллаштиради.

Мен уч фарзанднинг онаси бўлиб уй-рўзғор иши билан шуғулланувчи аёл сифатида ҳам бундан қувонаман. Газ мени кўпгина ишлардан қутқариб, уй-рўзғор ташвишларимни енгиллаштиради.

Биз совет кишилари ҳақида оталарча ғамхўрлик қилаётганликлари учун жонажон Коммунистик партияга ва Совет ҳукуматига катта раҳмат (**Қарсаклар**).

М. ШАРИПОВА нутқи
Октябрь районидаги Ворошилов номли маҳаллалик

Биз, совет кишилари Коммунистик партия, Совет ҳукумати ва шахсан Никита Сергеевич Хрушчев халқ бахт-саодати тўғрисида жуда катта ғамхўрлик қилаётганликларини доим ҳис этиб турибмиз. Газ магистрали барпо этилганлиги ана шу ғамхўрликнинг ажойиб кўринишларидан биридир. Бухоро гази республикамиз пойтахтига ана шу магистралдан оқиб келди.

Саноатни, халқ хўжалигимизнинг барча тармоқларини ривожлантиришда газ жуда катта аҳамиятга эгадир. Аммо мен ёқилғининг бу янги тури биз аёлларнинг ишларини енгиллаштиришини алоҳида таъкидлаб ўтишни истайман. Биз ажойиб туҳфа олдик.

Халқ бахт-саодати учун қилаётган ҳамма ғамхўрликлари учун жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига Тошкент шаҳри даги барча хотин-қизлар номидан яна ва яна бир марта ташаккур айтаман. Қадрдон Никита Сергеевич Хрушчевга чин кўнгилдан раҳмат! (**Қарсаклар**).

Ш. Р. РАШИДОВ нутқи
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари

Қадрли ўртоқлар! Бугун биз Тошкент шаҳри ва бутун республика меҳнаткашлари ҳаётида катта ва қувончли воқеани нишонлаяпмиз. Совет Ўзбекистони пойтахтига Бухоро гази етиб келди.

Улуғ Ленин партияси иродаси билан, халқимизнинг иродаси билан Ватанимиз бағрида ётган битмас-туганмас бойликлар совет кишиси учун ҳамда унинг бахт-саодати учун тобора кўпроқ хизмат қилаётганлигини билмоқ қувончлидир. Биз газчи қурувчиларнинг меҳнатда шон-шавкат кўрсатганликларига қойилмиз. Улар кишилар мураккаб шароитда, зўр қийинчиликларни мардонавор енгиб, 767 километр узунликдаги Жарқоқ —Бухоро— Самарқанд — Тошкент газ қувурини қисқа вақт ичида барпо этдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан газ қувури қурувчиларни зўр ғалаба билан, Тошкент шаҳри меҳнаткашларини эса табиий газ олаётганликлари билан чин кўнгилдан қутлашга ижозат бергайсиз. (**Қарсаклар**).

Жаҳонда энг йирик Бухоро газ манбаини топган ажойиб геологларимиздан ер ости бойликларини дадил қидирувчиларидан астойдил миннатдормиз. Биз ССР Иттифоқи Главгази ходимларидан ниҳоятда миннатдормиз. Улар сарфлаган жуда катта куч-ғайрат ва шу кишиларнинг бой тажрибалари газ қувури барпо этишларини муваффақиятли бажариш имконини берди. Биз ана шу улкан ишга ўз меҳнатлари билан катта ҳисса қўшган Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг қурувчилари ва монтажчиларидан ҳам ғоят миннатдормиз.

Олижаноб меҳнат қилганликлари учун шонли геологларга, ССР Иттифоқи Главгази ходимларига ва республика қурувчи-монтажчиларига самимий миннатдорчилик изҳор этишга ижозат бергайсиз. (**Қарсаклар**).

Бухоро, Когон, Каттақўрғон, Самарқанд, Бекобод ва Тошкент шаҳарлари ҳозирдаёқ газ олишди. Республикадаги бошқа шаҳарлар ҳам газ оладиган вақт узоқда эмас. Бухоро гази республикамизнинг ёқилғи балансини тубдан ўзгартиради. Бухоро гази ишлаб чиқаришга янги маданият бағишлаб, кимё саноати учун энг қимматли хомашёдир. Бухоро гази кишиларимиз турмушида ўзгариш ясайди. Бизнинг олдимизда Совет Ўзбекистони экономикаси ҳамда маданиятини янада барқ уриб равнақ топиши учун мислсиз истиқболлар, кенг горизонтлар очилмоқда.

Республика ишлаб чиқарувчи кучларини тараққий эттириш ҳақида оталарча тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари учун бизнинг қалбларимиз КПСС ленинчи Марказий Комитетига, жонажон Совет ҳукуматига, буюк ленинчи, халқ бахт-саодати учун ҳормас-толмас курашчи, қадрдон Никита Сергеевич Хрушчевга астойдил миннатдорчилик туйғулари билан тўлиб-тошгандир. (**Давомли қарсаклар**).

Жарқоқ — Бухоро — Самарқанд — Тошкент газ қувури битказилганлиги ва бугунги кунда Ўзбекистон пойтахти табиий газ олаётганлиги ҳақида кеча Никита Сергеевичга хабар қилдик. Ўртоқ Н. С. Хрушчев бу хабарни мамнуният билан қабул қилди ҳамда бизнинг олдимизга бутун республикани тезроқ газлаштириш, шунингдек Бухоро гази Уралга, Ўрта Осиёдаги қардош республикаларга ва Қозоғистонга тезроқ етиб бориши учун ҳамма чора-тадбирларни кўриш вазифасини қўйди.

Пролетар интернационализми байроғига содиқ бўлган, халқларнинг қардошларча бузилмас дўстлиги руҳида тарбияланган республика партия ташкилоти, барча меҳнаткашлари ана шу фахрли вазифани шараф билан адо этмоқ учун ўзларининг куч ва ғайратларини аямайдилар.

Ўртоқлар! Етти йилликнинг учинчи йилида республикамиз меҳнаткашлари олдида улкан ва масъулиятли вазифалар турибди. Шу йилнинг дастлабки якунлари ҳақида кеча ўртоқ Н. С. Хрушчевга хабар қилганимизда, у етти йиллик планнинг пахта етиштириш соҳасидаги топшириқларини муддатидан илгари бажарилишини таъминлаш асосий вазифа эканлигини таъкидлади. Келгуси йилда мўл ҳосил етиштирмоқ учун кузги-қишки тадбирларнинг ҳаммасини уюшқоқлик билан юксак савияда ҳамда намунали ўтказишимиз лозим.

Биз машиналар билан 500 минг тонна пахта териб, пахта йиғим-теримини механизациялаштириш юзасидан ўз зиммамизга олган мажбуриятимизни бажарганлигимизни Никита Сергеевичга хабар қилдик. Ўртоқ Н. С. Хрушчев меҳнат соҳасида ана шундай катта ғалаба қўлга киритилганлиги учун астойдил миннатдорчилик изҳор қилиб, бизни қизғин қутлади ва республикада машиналарга нисбатан бой-феодалларча ҳамда консерватив муносабатда бўлиш ҳолларига эндиликда хотима берилганлигини айтди. Ўртоқ Н. С. Хрушчев пахтачиликда техника тараққиётини бундан буён ҳам дадил жорий қила бериш зарурлигини уқтириб ўтди.

Мирзачўлга бошланган ҳужум қандай давом эттирилаётганлиги ҳақида, Жанубий Мирзачўл каналининг биринчи навбат қисми қуриб битказилганлиги ҳақида ҳам Никита Сергеевичга хабар қилдик. Никита Сергеевич Хрушчев бу муваффақиятимизга яхши баҳо бериб, Иттифоқ ҳукумати республиканинг Мирзачўлни ва бошқа қўриқ ерларни ўзлаштириш соҳасидаги тадбирларини тамомила қўллаб-қувватлашлигини айтди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларини қўлга киритилган зафарлар билан, келаётан янги йил билан қизғин табриклаб, ишчилар, колхозчилар, зиёлиларга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, шоду-хуррамлик ҳамда ғоят севикли социалистик Ватанимиз гуллаб-яшнаши йўлида, коммунизм йўлида қилаётган ишларида янгидан-янги меҳнат зафарлари тилади.

Қадрли ўртоқлар, партия ва ҳукуматимизнинг Совет Ўзбекистонининг равнақ топиши ҳақида қилаётган ғамхўрлигига меҳнат соҳасида янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритиш билан, етти йилликнинг учинчи йили планларини муддатидан илгари адо этиш билан жавоб берайлик.

Яшасин коммунизм қурувчи — совет халқи!

Яшасин жонажон Совет ҳукуматимиз!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва унинг ленинчи Марказий Комитетига шон-шарафлар бўлсин! (**Давомли қарсаклар**).

• • •

Митинг қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, СССР Министрлар Советига, ўртоқ Н. С. Хрушчевга баланд руҳ билан табрикнома йўлладилар.

Митинг ёпиқ деб эълон қилинади. Ўзбекистон ССР давлат гимнининг тантанавор оҳанги майдон узра янграйди.

Майдон ярим кечагача гавжум эди. Машъални томоша қилмоқ, ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан Бухоро газининг республика пойтахтига етиб келишига йўл очган кишиларнинг қўлларини қисмоқ, газ магистраллари шонли қурувчиларига янги трассаларда муваффақиятлар тиламоқ учун шаҳарликлардан тобора кўпроқ кишилар майдон сари йўл олар эдилар. (ЎзТАГ).

Кеча пойтахтимиздаги Беруний майдонида Жарқоқ —Бухоро — Самарқанд — Тошкент газопроводи қурилишининг тугалланишига бағишланган митинг бўлди. Суратда: газ машъали ёқилган пайт.

А. Горокрик фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўртоқ М. А. Ольшанскийни СССР Қишлоқ хўжалик министри қилиб тайинлаш тўғрисида

СССР Олий Советининг Президиуми **қарор қилди:**

Ўртоқ Михаил Александрович **Ольшанский** СССР Қишлоқ хўжалик министри қилиб тайинлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1960 йил 29 декабрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўртоқ В. В. Мацкевични СССР Қишлоқ хўжалик министри вазифасидан озод қилиш тўғрисида

СССР Олий Советининг Президиуми **қарор қилди:**

Ўртоқ Владимир Владимирович **Мацкевич** бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан СССР Қишлоқ хўжалик министри вазифасидан озод қилинсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1960 йил 29 декабрь.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Тошкент область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Унда «Комсомолга партия раҳбарлиги ва ёшлар ўртасида тарбиявий ишларни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги масала муҳокама қилинди. Бу масала юзасидан Октябрь район партия комитетининг секретари **Р. Нишонов** ва Оржоникидзе район партия комитетининг секретари **Қ. Маҳкамова** ўртоқлар ҳисоб бердилар.

Пленумда комсомол ёшлар амалга ошираётган чинакам қаҳрамонона ишлар тўғрисида, уларнинг коммунистик жамият қурилиши ишига ўзларининг бутун ғайратларини сарфлаётганликлари ҳақида қизғин музокаралар бўлди.

Ленин комсомолини ҳақли равишда Коммунистик партиянинг ёрдамчиси деб атайдилар. Комсомоллар ҳеч вақт ҳаётда ўнғай ва енгил йўлни танламаганлар, балки партия қаерга чақирса, ёшларнинг қайноқ қалби, жўш уриб турган ғайрати қаерда зарур бўлса, ўша ерга борганлар. Буни исботлайдиган мисоллар жуда кўп. Партия чақириғига жавобан комсомол ва ёшлар Оҳангарон ва Олмалиқ, Чирчиқ ва Янгиер шаҳарлари қурилишида актив иштирок этдилар ва этмоқдалар, Мирзачўлда каналлар қазимоқдалар. Янги ерларни ўзлаштирмоқдалар.

Областимиз ёшлари техникани тараққий эттириш учун курашда актив иштирок этиб, янги техникани кунт билан ўзлаштирмоқдалар. Комсомоллар сафидан мингларча ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлар етишиб чиқди. Комсомол тарбиялаб етиштирган металлург Саид Нуриддинов, шахтер Владимир Баскатов, кимёгар Зоя Ширшикова, машинасозлардан Фролов ва Палацкий, тўқимачи Валентина Пидинова, ғишт терувчи Тожибой Иброҳимов ва бошқа жуда кўп кишиларнинг номларини халқимиз ҳурмат билан тилга олади.

Коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун мусобақа бошланганида комсомол-ёшлар унга биринчилар қаторида қўшилдилар. Бу ҳаракат кенг авж олиб кетди. Ҳозир 931 бригадага ҳамда 10 цехга коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли ном берилган. Областимизда ҳозирнинг ўзидаёқ 15 мингдан ортиқ киши коммунистик меҳнат зарбдори деган юксак номни қозонди.

Ленин комсомоли тарбиялаб етиштирган Турсуной Охунова ажойиб ватанпарварлик ташаббусини бошлаб берди. У ўз дугоналарини пахта териш машиналарини бошқаришни ўрганиб олишга чақирди. Унинг ташаббусини фақат Ўзбекистондагина эмас, балки Тожикистон, Қозоғистон, Озарбайжон республикаларидаги мингларча қизлар қўллаб-қувватладилар. Яқинда Никита Сергеевич Хрушчев Турсуной Охуновага юборган табригида бундай деб ёзди: «Сиз машинани яхши ўрганиб олиб, хотин-қизлар қандай ишларга қодир эканлигини кўрсатдингиз, кўп хотин-қизларга янгилик йўлини кўрсатиб бердингиз. Бу эса — Сизнинг катта хизматингиздир».

Областимиз комсомолларининг бундан бошқа шонли ишлари ҳам кўп.

Область комсомол комитетининг секретари **У. Абдураззоқов** ўз сўзида қизиқ мисолларни келтирди. Турсуной Охунова ташаббусига эргашиб областимизда 120 қиз пахта териш машиналарини ҳайдашни ўрганиб олди. 1400 дан ортиқ йигит ва қиз комсомол путевкаси билан чорвачилик фермаларида ишлашга кетди. Минглароча комсомол Мирзачўлни ўзлаштириш, Жарқоқ—Бухоро—Самарқанд—Тошкент газ қувурини ётқизиш, Оҳангарон цемент заводи қурилиши ишларида иштирок этиш учун отлиб чиқди.

Қишлоқ комсомолларининг ва танпарварлик ишларини айтмайсизми! Жумладан Оржоникидзе районида комсомоллар молларни боқишнинг илғор методларини жорий қилдилар. Комсомол тарбиялаб етиштирган сут соғувчи Зуҳра Комилова коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашаётган бригадага бошчилик қилмоқда. Унинг бир ўзи 40 сигирни боқмоқда. Зуҳра буларнинг ҳар биридан 6000 литрдан сут соғиб олиш мажбуриятини олган. Ўтган 11 ой мобайнида у ҳар бир соғин сигирдан 5800 литрдан сут олди. Ҳозир бу ишлаб чиқариш илғорининг тажрибаларини юздан ортиқ қиз ўрганмоқда.

Пленумда шу нарса таъкидлаб ўтилдики, область партия ташкилотлари комсомол ташкилотларини ўстириш ва мустаҳкамлаш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қиладиган, ёшлар ўртасида тарбиявий ва ташкилотчилик ишларига кўпроқ эътибор берадиган, ёшларни муҳим хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини ҳал қилишга янада активроқ жалб этадиган бўлиб қолдилар. Чирчиқ шаҳар партия комитетининг секретари **И. М. Савин**, «Ташсельмаш» заводи партия комитетининг секретари **П. Б. Иванова**, 1-«Далварзин» совхози партия комитетининг секретари **Х. Юсупов**, Ўрта Осиё политехника институтининг директори **М. И. Ниёзов**, область халқ маорифи бўлимининг мудири **О. С. Мажидова**, ТАШГУ партия комитетининг секретари **А. Аъзамхўжаев**, «Главголодностепстрой» бошлиғи **А. А. Саркисов** ва бошқа ўртоқлар комсомол ташкилотларига раҳбарлик қилишдаги тажрибалари ҳамда ёшлар ўртасида олиб борилаётган ишлар ҳақида гапириб бердилар.

Шу билан бирга пленумда комсомол ташкилотларига раҳбарлик қилиш ва ёшлар ўртасида тарбиявий ишларни олиб боришда жиддий камчиликлар ҳам борлиги очиб ташланди.

Мактабларда политехника таълимини жорий этишда ва ташкил қилишда катта камчиликлар борлиги кўрсатиб ўтилди.

Область Партия Комитетининг иккинчи секретари **С. М. Веселов** комсомол ташкилотларига партиявий раҳбарликни кучайтириш ҳақида гапирди. Баъзибир партия ташкилотлари, райкомлар ёшлар ўртасида тарбиявий ишларни олиб боришга кам эътибор бермоқдалар, улар ҳаёти билан чуқур танишмаётирлар. Ўртоқ Веселов комсомол ташкилотига юзаки раҳбарлик қилаётган партия ташкилотларини танқид қилди, комсомолга партия раҳбарлигини яхшилаш юзасидан конкрет вазифалар ҳақида гапирди.

Пленумда сўзга чиққан нотиқлар умумий таълим ҳақидаги Қонунни бузиш ҳолларини кўрсатувчи фактлар келтиришди. Ҳатто коммунистлар, айрим корхона ва колхозларнинг раҳбарлари эскилик қолдиқларидан ҳали батамом қутилган эмаслар, КПСС аъзоси, Чиноз районидаги «XXI партсъезд» колхозининг раиси ўртоқ Мираҳмедов ўз қизи Қурбонойга икки йил мобайнида мактабда ўқишга рухсат бермаган. На колхоз партия ташкилоти ва на район партия комитети бунга лозим даражада эътибор бермаганлар. Оқибатда мактабдан яна 19 қиз кетиб қолган.

Пленумда йигит ва қизларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялашда барча имкониятлардан тўла фойдаланиш зарурлиги кўрсатиб ўтилди. Маданий-оқартув ишлари, ёшларнинг турмуши ва дам олишини ташкил этиш масалаларини эсдан чиқармаслик керак.

Ёшларни жисмоний жиҳатдан тарбиялаш тўғрисида партия ва комсомол ташкилотлари алоҳида ғамхўрлик қилишлари лозим. Физкультура ҳаракати областимизда ҳали оммавий ҳаракатга айланганини йўқ. Район партия комитетининг бюроси ёки район ижроия комитетининг мажлисларида физкультура-спорт ишларини яхшилаш ҳақидаги масалалар муҳокама қилинганлигини билмаймиз, деб кўрсатишди сўзга чиққан нотиқлар. Раҳбар физкультура кадрларни танлашга шаҳар ва районларда жиддий муносабатда бўлинмаётир.

Пленум қатнашчилари ижтимоий фойдали меҳнатдан бўйин товлаётган, меҳнатга менсимасдан қараб, текинхўрларча кун кечираётганларга қарши кескин кураш олиб бориш зарурлигини кўрсатиб ўтдилар. Бу ишга жамоатчиликни, жамоат тартибини сақлаш бўйича тузилган дружиналарни, ўртоқлик судларини кенг жалб қилиш лозим.

Пленумда баъзи район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари кўпинча комсомол ишларининг аҳволи билан қизиқмаётганликлари кўрсатиб ўтилди. Комсомол ташкилотларининг суст ўсаётганлиги, саноат, қурилиш, қишлоқ хўжалиги илғорларини комсомол сафига қабул қилинмаётганлиги ана шу район партия комитетларини ва бошланғич партия ташкилотларини ташвишлантирмаётир. Ўрта Чирчиқ, Чиноз, Сирдарё, Куйбишев, Бекобод район партия комитетлари, Олмалиқ ва Янгиер шаҳар партия комитетлари фаолиятида худди шундай камчиликларни кўриш мумкин.

Бутун йил мобайнида Сирдарё ва Ўрта Чирчиқ район партия комитетлари бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг комсомолга раҳбарлиги ҳақидаги ҳисоботларини бирор марта ҳам эшитмаганликларини нормал бир ҳол деб бўлмайди.

Пленумда муҳокама қилинган масала юзасидан қабул қилинган қарорда комсомол ташкилотларига раҳбарликни яхшилашга қаратилган тадбирлар белгиланди, областимиз ёшлари олдида етти йилликнинг учинчи йилида турган вазифалар кўрсатилди.

* * *

Пленум область партия комитетининг секретари ўртоқ **С. М. Веселов**нинг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг «Область колхоз ва совхозларида пахта ҳосилининг кўплаб нобуд бўлиши ва пайҳон қилиниши тўғрисида» деб чиқарган қарори ҳақидаги докладини тинглади.

Ўртоқ Веселов пленум қатнашчиларига Ўзбекистон КП Марказий Комитети областнинг қатор колхоз ва совхозларида пахтани нобуд қилишга йўл қўйилганлиги фактларини очиб ташлаганлигини маълум қилади. Айниқса, Ўрта Чирчиқ районидаги Максим Горький номли, Оржоникидзе номли, Янгийўл районидаги Киров номли ва Карл Маркс номли, Сирдарё районидаги Куйбишев номли, Свердлов номли колхозлар, 1-«Далварзин» совхозининг 6-бўлими ва областнинг бир қатор хўжаликларида ҳар гектар ерда 1—1,5 центнердан ҳосил йиғиштириб олиш мумкин бўлгани ҳолда ғўзапоялар ҳайдаб юборилган.

Кўпгина хўжаликларда хирмонда пахтанинг нобуд бўлишига йўл қўйилмоқда, кўсаклар яхши тозаланмаётир. Чувиш машиналаридан чиқарилган чиқиндилар ҳали пахтаси бор бўла туриб ташлаб қўйилмоқда. Ўрта Чирчиқ районидаги Максим Горький номли, Свердлов номли колхозларда шундай камчиликлар аниқланди.

Бу хўжаликлар даласида ҳали ҳосил бор бўлишига қарамасдан кўсак териш ва давлатга пахта топшириш амалда тўхтатиб қўйилган.

Ана шу масала юзасидан сўзга чиққан область партия комитети бюро аъзолари Мирзабеков, Шайхов, Жалилов, Муртазоев ўртоқлар область партия комитети бюроси ва область ижроия комитети, район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари далада қолган бутун пахта ҳосилини териб олинишини таъминлашга масъулиятсиз қараганликларини қайд қилиб ўтдилар.

Бу камчиликлар шунинг учун ҳам рўй бердики, кейинги пайтда партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг раҳбар ходимлари ўртасида партия ва давлат интизоми кескин сусайиб кетди. Кўпгина колхоз раислари, совхоз директорлари ўзларининг давлат ва партия олдидаги юксак жавобгарликларини унутиб қўйдилар.

Ўрта Чирчиқ, Янгийўл, Пискент, Сирдарё районларининг партия ва совет органлари шудгорлашни кучайтирамиз деган баҳона билан ҳосилни йиғиб-териб олишни амалда тўхтатиб қўйдилар, пахта ҳосилининг кўплаб нобуд бўлиши ва моллар томонидан пайҳон қилинишига йўл қўйдилар. Бу билан давлатга ва колхоз ҳамда совхозларнинг экономикасига катта зарар етказилди.

Бундай ҳоллар областнинг жуда кўп колхоз ва совхозларида рўй берди. Пленум қатнашчилари область партия комитети ва район партия комитетлари, область ижроия комитети ва район ижроия комитетлари бундай камчиликларга принципиаллик билан муносабатда бўлмадилар, ҳосилнинг нобуд бўлишига қарши чора кўрмадилар ва бутун ҳосилнинг териб олинишини таъминламадилар деб қайд қилдилар. Тошкент область партия комитетининг бюроси ва унинг секретарлари Ғуломов, Веселов, Шайхов ўртоқлар, область ижроия комитети ва унинг раиси Жалилов, ўринбосарлари Мирзабеков, Романовский ўртоқлар юқорида қайд қилиб ўтилган хато камчиликларни ўз вақтида тугатиш учун зарур чора ва тадбирларни кўрмадилар. Область партия комитетининг бюроси бу камчиликларни муҳокама қилганида область партия комитети бюро аъзоларининг ишидаги камчиликларга зарур сиёсий баҳо бермади, айрим чораларни кўриш билангина чегараланди. Баъзибир шахсларга нисбатан кўрилган чора ишнинг қайта қурилишини ва бутун қолган ҳосилнинг териб олинишини таъминламади.

Район партия комитетлари колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари қолган ҳосилни тўла териб олинишини таъминлаш мақсадида далалар, хирмон ва сушилкалардаги ишнинг боришини чуқур текширмадилар.

Пленум қатнашчилари шу нарсани қайд қилдиларки, ҳар бир қишлоқ партия ташкилоти, ҳар бир коммунистнинг план ва олинган мажбуриятларни бажаришдаги жавобгарлик ҳиссини ошириш зарур. Кадрларни партия ва халқ ишига содиқлик руҳида тарбиялаш керак, уларни софдиллик ва принципиаллик руҳида, ижодий ташаббус кўрсатувчи кишилар сифатида тарбиялаш лозим. Шу билан бир вақтда манманликка, кўзбўямачилар, гердайиб кетувчиларга қарши, партия, совет ва хўжалик аппаратларининг барча тармоқларидаги интизомсизликларга қарши кескин кураш олиб бориш зарур.

Бизнинг қишлоқ хўжалигимиз техника билан етарли таъминланган. Лекин шундай бўлишига қарамасдан колхозлар, совхозлар ва район раҳбарларининг орасида техникага паст назар билан қараш кайфиятлари йўқотилмаган. Ҳали ҳам қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши соҳасидаги резервлардан тўла фойдаланилмаётир. Ҳали ҳам кўп жойларда йиғим теримда шаҳарликларнинг ёрдамига кўз тутувчилар бор. Шунинг учун ҳам пахта териш ва уни давлатга топшириш соҳасидаги план ва мажбуриятлар бажарилмади, ҳосилнинг кўплаб нобуд бўлишига йўл қўйилди.

Область партия комитетининг пленуми Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг секретари Исамуҳамедов, Янгийўл район партия комитетининг секретари Умаров, Пискент район партия комитетининг секретари Юнусов ва Сирдарё район партия комитетининг секретари Каримов ўртоқларнинг ҳатти-ҳаракатини қоралади. Улар кўпгина колхоз ва совхозларда териб олинмаган ҳосили бор бўлатуриб ғўзапояларнинг ҳайдаб юборилиши ва пахтанинг чорва моллари томонидан пайҳон қилинишига йўл қўйдилар, пахта нобудгарчилигига қарши чинакамига курашмадилар.

Пленумда сўзга чиқиб изоҳ берган Исамуҳамедов, Умаров, Юнусов, Каримов ўртоқлар ўзларининг адресига қилинган танқидни тўғри деб топдилар ва бу танқидлардан зарур хулоса чиқариб оламиз, деб пленум қатнашчиларини ишонтирдилар.

Пленум Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюросининг «Тошкент область колхоз ва совхозларида пахта ҳосилининг кўплаб нобуд бўлиши фактлари тўғрисида»ги қарорини маъқуллади ва бу қарорни раҳбарлик учун программа, деб қабул қилди.

Пленум колхоз ва совхозлардаги ҳосилнинг кўплаб нобуд бўлиши ва далада ҳосил бўлгани ҳолда пахта теримининг тўхтатиб қўйилиши сингари фактларни давлат ва колхоз ва совхозлар манфаатига зиён келтирувчи ҳатти-ҳаракат деб қоралади. Пленум область партия комитетининг бюроси ўзининг қарори билан пахта териш ишларини изидан чиқарганлиги ва ҳосили бор ғўзапояларнинг ҳайдаб юборилишига пассив муносабатда бўлганликлари учун Ўрта Чирчиқ, Янгийўл, Пискент районлари партия комитетларининг секретарлари Исамуҳамедов, Умаров, Юнусов ўртоқларга шунингдек, район ижроия комитетларининг раислари Бердиев, Тожиев, Худойбердиев ўртоқларга қаттиқ выговор берди ва ҳосилнинг нобуд бўлишида айбдор бўлган бошқа шахсларга нисбатан ҳам шу сингари чоралар кўрилганлигини маълумот учун қабул қилди.

Пленум область партия комитети бюроси, район партия комитетлари ва Янгиер шаҳар партия комитетидан партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, хўжаликлардаги қолган ҳосилнинг сўнгги граммигача териб давлатга топширилишини таъминлаш учун кескин чоралар кўришни талаб этди.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди.

Пленумда иккинчи масала юзасидан Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг иккинчи секретари ўртоқ **Ф. Е. Титов** нутқ сўзлади.

Пленум ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ **О. А. Алимов** қатнашди.

Турсунойчилар минбари

Янги йилда 150 тонна пахта тераман

Ҳар бир совет кишиси Янги йилга янги меҳнат совғалари билан етиб келди. Мен ҳам 1960 йилда пахта ҳосилини йиғиб териб олишда колхозимиз аъзоларига қўлимдан келганича ёрдам бердим. Шуниси қувончлики, аввалгидек қўлда эмас, машинада пахта тердим.

Мен ўрта мактабда ўқиб юрганимда дарсдан сўнг бўш вақтларимда колхоз далаларга чиқиб пахта терардим. Шу билан бирга турсунойчилар сингари машина ҳайдашни ўрганишни ҳам кўнглимга тугиб қўйгандим. Шунинг учун ҳам ўрта мактабни битиргач, ҳеч бир иккиланмасдан Вревскийдаги қишлоқ хўжалик техникумига ўқишга кирдим. Сентябрь ойининг иккинчи ярмида мактабни битирдим.

Колхоздагилар мени ишлашим учун яхши шароит яратиб беришди. СХМ-48М машинасида пахта тера бошладим. Бу машина ҳам агар моҳирлик билан фойдаланилса яхши ишлар экан. Техника қаровини ўрнига қўйиб, ҳар бир соат, ҳар бир минутдан унумли фойдаландим. Натижада мавсум охиригача 56 тонна пахта тердим. Тўғри, бу пахта жуда кам, лекин шуниси борки, мен кечроқ теримга тушган эдим. Мана энди, машина ҳайдашни пухта ўрганиб олдим десам янглишмайман.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Турсуной Охуновага ёзган табрик хати кўплар қатори мени ҳам янги ғалабаларга руҳлантиради. Ўзимнинг имкониятимни ҳисоблаб Янги йилда шу СХМ-48М машинаси билан 150 тонна пахта териш мажбуриятини оламан.

Кўпчилик турсунойчи дугоналарим сингари ўз сўзимнинг уддасидан чиқиш учун куч ва ғайратимни сира аямайман.

Маъмура РЎЗИМАТОВА,

Чиноз районидаги Сталин номли колхознинг ёш механик-ҳайдовчиси.

НОВАТОРЛАР ҲИССАСИ

КПСС Марказий Комитети январь Пленумини чақириш ҳақидаги хушхабар кўп қатори корхонамиз рационализаторлари ва ихтирочиларининг ҳам ғайратига-ғайрат қўшиб юборди. Улар кўп меҳнат талаб қиладиган оғир иш процессларини енгиллаштириш, коллективимизнинг янада унумли ишлашига халақит бераётган камчиликларни бартараф қилиш, ички резервларни қидириб топиш, хомашё ва материалларни кўплаб тежаш масалалари билан чуқурроқ шуғулландилар. Бу ўз натижаларини берабошлади.

Янгилик изловчилар йил давомида 700 га яқин таклиф билан чиқдилар. Бу таклифларнинг кўпчилиги амалга оширилди. Натижада 1 миллион 200 минг сўмликдан кўпроқ давлат маблағи тежаб қолинди.

Ҳозирги вақтда корхонамиздаги новаторлар қатори 300 кишига етди. Моделчи слесарь В. Сологубов, слесарь В. Крюков, бош технолог ўринбосари М. Бобилов, мастер Ю. Лебедев, слесарь К. Димитрюк ва бошқа ўнлаб ишчилар актив рационализаторлар ҳисобланади.

Ж. ПИРМУҲАМЕДОВ,
«Узбексельмаш» заводининг инженери.

Илғор чорвадорларга тенглашингиз!

Ўз сўзимизнинг устидан чиқдик. КПСС Марказий Комитетининг Пленуми шарафига яна янги мажбурият оламиз!

Вревский 4- наслчилик совхози коллективининг СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТИ

Вревский 4-наслчилик совхози етти йиллик планда белгиланган чорвачилик маҳсулотларини уч йилда етиштириш юзасидан зиммасига юксак социалистик мажбурият олган.

1960 йилда соғин сигирлардан жами 46 минг 440 центнер сут соғиш мажбурияти олинган эди. Бу мажбурият шараф билан бажарилди. Шу йилнинг 26 декабригача 46 минг 450 центнер сут етиштирилди. Гўштга топширилган йирик шохли қорамолнинг ўртача оғирлиги 440 килограмм, бўрдоқига боқилган чўчқаларнинг ўртача оғирлиги 100 килограммга етди.

Совхоз барча турдаги чорва молларининг туёғини кўпайтириш планини бажарди. Чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш учун етарли миқдорда ем-хашак жамғарилди.

Ҳамма чорва типовой хоналарда сақланмоқда.

Совхоз коллективи 1960 йилга мўлжалланган социалистик мажбуриятдаги ишлаб чиқариш программасининг бажарилишига якун ясаб, 1961 йилда ялпи чорвачилик маҳсулотларини кўпайтириш масалаларини муҳокама қилиб, қатор тадбирлар белгилади.

Бизнинг совхоз наслчилик совхози бўлиб, йирик шохли қорамоллар ва чўчқалар боқилади. Вазифамиз республика колхоз ва совхозларига юқори сифатли насл етказиб беришдан иборатдир.

Шунга қарамасдан совхоз 1961 йилда давлатга 55 минг центнер сут ва 4 минг 500 центнер гўшт етказиб бериш мажбуриятини олади.

Экишга яроқли ҳар 100 гектар ер ҳисобига 2 минг 300 центнердан сут ва 200 центнердан гўшт етиштирамиз.

Ҳеч шубҳа йўқки, совхозимиз коллективи чорвачилик маҳсулотларини кўпайтириш юзасидан олган мажбуриятларини сўзсиз бажаради.

К. АҒЗАМОВ. — Вревский 4-наслчилик совхозининг директори. С. ҚУРБОНОВ — партия ташкилотининг секретари. Х. ИСМОИЛОВ — ишчилар комитетининг раиси.

Сут соғувчи ўртоқ М. НУРМАТОВАнинг СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТИ

Мен, Вревский 4-наслчилик совхозининг сут соғувчиси М. Нурматова умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, 1960 йилда ўзимга бириктилган 22 бош сигирнинг ҳар биридан 5000 килограммдан сут соғиб олиб, мажбуриятимни шараф билан бажардим.

1961 йилда ўз имкониятимни ҳисоблаб чиқиб, 22 бош сигирнинг ҳар биридан 5.200 килограммдан сут соғиш мажбуриятини оламан.

М. НУРМАТОВА.

Сут соғувчи ўртоқ Л. БЕКМАМБЕКОВАнинг СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТИ

Мен умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, 1960 йилда ўзимга бириктилган 23 бош сигирнинг ҳар биридан 4.500 килограммдан сут соғиб олдим ва мажбуриятимни шараф билан бажардим.

1961 йилда, ўз ички имкониятларимни ҳисоблаб чиқиб, ўзимга бириктилган 20 бош сигирнинг ҳар биридан 5 минг килограммдан сут соғиб олишга сўз бераман.

Л. БЕКМАМБЕКОВА.

Сут соғувчи ўртоқ Холида ОРИПОВАнинг СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТИ

Мен, Вревский 4- наслчилик совхозининг сут соғувчиси Холида Орипова партия ва ҳукуматимизнинг қарорларидан руҳланиб, 1960 йилда ўзимга бириктилган 23 бош сигирнинг ҳар биридан 5.100 килограммдан сут соғиб олдим.

Ўз ички имкониятларимни ҳисоблаб, 1961 йилда 20 бош сигирнинг ҳар биридан 6 минг килограммдан сут соғиб олиш ва шу йўл билан умумхалқ ишига ўз ҳиссамни қўшишга сўз бераман.

Х. ОРИПОВА.

Сут соғувчи ўртоқ Феруза МАЙМАКОВАнинг СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТИ

Мен, 1960 йилда ўз боқимимдаги сигирнинг ҳар биридан 4 минг 200 килограммдан сут соғиб олдим.

Ўз имкониятларимни ҳисоблаб чиқиб ва КПСС Марказий Комитети Пленуми шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, 1961 йилда 20 бош сигирнинг ҳар биридан 5 минг килограммдан сут соғиш юзасидан социалистик мажбурият оламан. Мен совхозимиз ва райондаги бошқа сут соғувчиларни мусобақага чақираман.

Ф. МАЙМАКОВА.

Сут соғувчи ўртоқ Нина ИНДЮКОВАнинг СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТИ

Мен, Вревский 4-наслчилик совхози 4-фермасининг сут соғувчиси Нина Ивановна Индюкова партия ва ҳукуматимизнинг қарорларидан руҳланиб, 1960 йилда 23 бош сигирнинг ҳар биридан 4 минг килограммдан сут соғиб олдим.

Ўз имкониятларимни ҳисоблаб чиқиб, 1961 йилда 20 бош сигирнинг ҳар биридан 5 минг килограммдан сут соғиш ва шу йўл билан умумхалқ ишига ўзимнинг ҳиссамни қўшишга сўз бераман.

Н. ИНДЮКОВА.

Мажбурият бажарилди

Солдатскдаги жут канол заводининг меҳнатсевар коллективи етти йилликнинг иккинчи хўжалик йилини муваффақиятли якунламоқда.

Коллектив йил охиригача яна 1 миллион 200 минг сўмлик канол толаси тайёрлаш ҳақида олган мажбуриятини ҳам шараф билан бажарди. Ишчилардан Чекленкова, Дёмина, Холманов, Чушкина ўртоқлар меҳнатда ўз касбдошларига ўрнак бўлмоқдалар. Улар смена топшириқларини икки бараварга етказиб адо этишяпти.

Қ. ПЕРШЕЕВ.

ТАНҚИД ВА БИБЛИОГРАФИЯ

Ўзбекистонда социализм қурилиши тарихидан

Тарих фанлари кандидати В. Я. Непомниннинг «Ўзбекистонда социализм қурилишининг тарихий тажрибаси (1917—1937 йиллар)[1]» номли янги асари совет тарих фанининг энг актуал проблемаларидан бири — ўтмишда қолоқ бўлган мамлакатларда социализм қурилиши тажрибасига бағишланган. Китобда бу проблема Ўзбекистоннинг социалистик негизда қайта қурилиши тажрибаси асосида текширилади.

Китоб умумийлаштирувчи характерга эга бўлиб, нисбатан катта тарихий даврни (тахминан XIX асрнинг иккинчи ярмидан тортиб то иккинчи беш йилликнинг охиригача бўлган даврни) ўз ичига олган. Унда Ўрта Осиё ва Совет Ўзбекистонининг социал-иқтисодий, сиёсий, маданий тараққиётига доир энг хилма-хил ҳамда энг муҳим масалалар ёритилган.

Автор Туркистоннинг XIX аср охири ва XX аср бошларидаги социал-иқтисодий тараққиёти асосий хусусиятларининг анализига асосланиб, Ўзбекистоннинг социализмга ўтишининг асосий хусусиятларини кузатишга ҳаракат қилади.

Иккинчидан, қишлоқ хўжалигида феодал ва ярим феодал муносабатлар ҳукмрон бўлиб келганлиги Совет ҳукумати ҳамда Коммунистик партия олдига қишлоқда феодал муносабатларни ва эскилик қолдиқларини тугатиш вазифасини қўйди. Чунки бу — республика ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш ва қишлоқ хўжалигини социалистик негизда қайта қуришнинг зарур шарти эди.

Учинчидан, революциягача Ўзбекистон маданий жиҳатдан қолоқ мамлакат эди. Бу ҳол республикада социалистик қурилишни табиий равишда қийинлаштирарди. Шу муносабат билан автор Ўзбекистонда социалистик қурилишни енгиллаштирган ва унинг суръатини тезлаштирган бир қатор муҳим факторларни ишончли тарзда кўрсатиб беради.

Китобнинг учинчи боби қизиқарли боблардан бирилир. Гарчи совет тарих фанида миллий-давлат чегараланиши ва ер-сув ислоҳоти масалалари кенг ўрганилган бўлса ҳам, автор бу бобда янги архив материаллари ҳамда бошқа маълумотлар асосида бир қатор муҳим илмий масалаларни ўртага қўяолган.

Китобнинг тўртинчи боби Ўзбекистоннинг экономикаси ва социал структурасида тубли сифат ўзгаришлари юз берган, ўзбек социалистик миллати узил-кесил ташкил топган, ўтмишдан мерос бўлиб қолган тенгсизлик асосан тугатилган ва социалистик жамият қурилишининг асосий вазифалари ҳал қилинган 1929—1937 йиллар орасидаги даврга бағишланган. Шу бобда махсус бўлим бўлиб, унда Ўрта Осиё миллий республикаларининг социалистик негизда қайта қурилишининг жаҳоншумул-тарихий аҳамияти кўрсатилган. Бу боб фақат биринчи ва иккинчи беш йилликларнинг бажарилиши натижасида Ўзбекистонда юз берган жуда катта ўзгаришларни очиқ-ойдин кўрсатувчи жуда кўп ва янги амалий материалларга бойлиги билангина эмас, балки автор томонидан чуқур равишда қилинган умумийлаштириш ҳамда илмий хулосалар билан ҳам эътиборни жалб этади. Бу бобда автор социалистик индустрлаш, қишлоқ хўжалигини коллективлаш ва маданий революциянинг Ўзбекистонни социалистик асосда қайта қуришда муҳим босқичлар сифатидаги жуда катта ролини очиб беради.

Китобда социалистик тузумнинг устунликлари, социализм иқтисодий қонунининг роли, социализм мамлакати ягона социалистик экономикасининг қисмлари бўлган Совет Иттифоқи турли районлари экономикасининг ўзаро алоқаси яхши кўрсатиб берилган. Ўзбекистон саноати ва қишлоқ хўжалигининг ривожланиш суръатлари умуман СССР бўйича ривожланиш суръатидан тез бўлганлиги ҳақида гапириб, автор бу билан Ўзбекистон ва улуғ мамлакатимиздаги бошқа барча қардош республикаларда социалистик қурилишнинг ташкилотчиси ҳамда илҳомлантирувчиси бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинча миллий сиёсатининг буюк кучини кўрсатиб беради.

Бироқ, В. Я. Непомниннинг китоби юқорида кўрсатилган муваффақиятлар билан бирга, айрим камчиликлардан ҳам холи эмас. Китобда историография масаласи йўқ ва китобда берилган библиография унинг ўрнини боса олмайди.

Китобда Ўзбекистон меҳнаткашлари кенг оммасининг фаолияти, ана шу омманинг ўзгариш жараёни, ишлаб чиқаришдаги ўсиши ва сиёсий активлигининг ошиши, миллий онги, синфий силжишлари, шунингдек касаба союзлари, комсомол, «Қўшчилар» союзи каби оммавий ташкилотларнинг фаолияти етарли кўрсатилмаган.

Автор социалистик мусобақа ва зарбдорлар ҳаракатининг ривожланиши ҳақида етарли анализ қилмаган ҳолда гапиради. Китобда Совет ҳокимияти қуйи органларининг ишига, қишлоқда ва овулда Советлар учун олиб борилган курашга жуда кам ўрин берилган.

Китобнинг кўпгина саҳифалари матлубот ва қишлоқ хўжалик кооперациясининг ривожланиши масалаларига бағишланган. Автор республикани социалистик асосда қайта қуришда кооперациянинг ролини тўғри тушунади, унинг қишлоқда ва овулда ўйнаган ролини яхши кўрсатиб беради. Лекин китобда кооперация жамоатчилигининг, оммани кооперацияга жалб қилишнинг, кооперация жамоатчилиги ривожланишининг конкрет анализи йўқ.

Китобнинг муқаддимасида ва қисман хулоса қисмида қолоқ мамлакатларнинг тараққиётнинг капиталистик босқичини четлаб, социализмга ўтиши масаласи назарий жиҳатдан қараб чиқилади. Бироқ, автор нокапиталистик ривожланиш ҳақидаги муҳим қоидаларни асосан Ўзбекистон ва Ўрта Осиёга нисбатан қўлланган ҳолда қараб чиқади. Ваҳоланки, қолоқ мамлакатларнинг нокапиталистик ривожланиши ҳақидаги масалани ленинча қўйишнинг маъноси анча кенг ва у чет эл шарқидаги мамлакатларга ҳам тааллуқлидир. Шунингдек, В. И. Ленин томонидан қўйилган бу масаланинг чуқур интернационал характерга эга эканлигини, у фақат қолоқ мамлакатларгагина тааллуқли бўлиб қолмай, балки илғор мамлакатларда ҳам социализмнинг қарор топиши билан чамбарчас боғлиқ эканлигини, ана шу илғор мамлакатлар зиммасига жуда катта масъулият юкланишини, илғор социалистик мамлакатлар томонидан қолоқ мустамлака мамлакатларига ҳар тарафлама ёрдам берилиши талаб этилишини аниқроқ таъкидлаш керак эди.

Лекин шу камчиликлардан қатъий назар, бу китоб Ўзбекистонда социализм қурилиши тарихини ўрганишда муҳим қўлланмадир.

Ж. АҲРОРОВ,
тарих фанлари кандидати.

[1] В. Я. Непомнин. «Ўзбекистонда социализм қурилишининг тарихий тажрибаси (1917—1937 йиллар)», Ўзбекистон Давлат нашриёти, Тошкент, 1960 йил.

Энди шўр ювишга зўр бериш керак

ГУЛИСТОН. («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). «Гулистон» совхози пахта тайёрлаш планини муваффақиятли бажариб, йилни яхши якунлади. Совхознинг Тоғаев, Темиров ўртоқлар бошлиқ бўлимлари айниқса юқори кўрсаткичларга эришдилар. Улар янги ўзлаштирилган шўр ерларда ҳам пахтадан юқори ҳосил етиштирдилар.

Совхозда гўшт, сут, пилла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш топшириқлари ҳам бажарилди.

Қўлга киритилган бу ютуқлардан руҳланган совхоз коллективи келгуси йил мўл ҳосилига тайёргарлик ишларини намунали ўтказмоқда. Ҳозир совхозда шудгорлаш, шўр ювиш ишлари қизғин давом этаётир. 24 ҳайдов трактори кечасию-кундузи ишлаб турибди. Воҳид Абдураҳмонов, Тоштон Исҳоқов, Сафар Сулаймонов, Зиёдулла Шоймонов сингари ўртоқлар ер ҳайдаш нормасини ортиғи билан бажариб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Планга мувофиқ совхозда 4100 гектар ер шудгор қилиниши керак. Зўр ғайрат ва уюшқоқлик билан меҳнат қилаётган азамат механизаторлар шудгорлашни тугаллаш арафасида турибдилар.

Совхоз шароитида ернинг шўрини ювиш катта аҳамиятга эга. Лекин бу соҳадаги ишни қониқарли деб бўлмайди. Бу соҳада қилинаётган иш жуда суст. 1360 гектар ўрнига эндигина 600 гектар ернинг шўри ювилган. 566 гектар ернинг шўрини ювиш учун пол олиб қўйилган. Совхоз коллективи энди ернинг шўрини ювишга зўр бериши керак.

Тошкентдаги трактор-йиғув заводи коллективи КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, тракторлар тайёрлаш суръатини тобора тезлаштирмоқда. Суратда: корхона ходимлари тайёр тракторларни колхоз ва совхозларга жўнатиш олдидан кўздан кечирмоқдалар.

С. Рихсиев фотоси

КОММУНИСТ БОШЛИҚ БРИГАДАДА

Катта йўл ёқасидаги кўркам бино бутун салобати билан қад кўтариб турибди. Бу ер Урта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхоз правлениесининг идораси. Деворларда жанговар чақириқлар, «Кўрсаткич тахтаси»да эса план ҳамда мажбуриятларнинг бажарилишини ифодаловчи янги рақам ва процентлар кўзга яққол ташланади. Колхознинг коммунист Нозим Мирзаев бошлиқ бригадаси мажбуриятини ҳам ошириб бажарибди. Келинг, ҳозирча ўша бригада одамлари ишлаётган жойга борайлик.

Ҳаво гоҳ очилиб, гоҳ булутланиб турибди. Ялангликда эсаётган муздаккина кеч куз шамоли баҳри-дилингизни очади. Ясси тепаликка тўш қўйиган катта бостирма остида кўрак ғарамлари уюлиб ётарди. Кўрак чувиш машинаси ёнида ҳам, яқин оралиқдаги сушилкада ҳам иш қизғин Бу ердаги ўн чоғли кишининг ҳаммаси ўз юмуши билан банд. Биров кўракларни машинанинг фил хартуми сингари трубасига суриб бериш, биров агрегатни бошқариш, бошқа бировлар эса сушилкада пахта қуритиш билан машғул. Мана, бетўхтов гуриллаётган трактор рулида механизатор Икром Абдиев. У ёз бўйи ғўза қатор ораларини культивация қилди, мавсумда ўз агрегати бункеридан эл хирмонига 70 тонна «оқ олтин» дурдоналарини тўкди. Ҳосил тақдири ҳал қилинаётган долзарб кунларда эса кўрак чувиш машинасини моҳирлик билан бошқармоқда. Коммунист Эшпўлат Муҳаммедов, комсомол аъзоси Ҳайдар Иноятов ҳам шу ерда. Бу илғор колхозчилар пахта очилган дастлабки кунлардаёқ этак тутиб далага чиққан ва кунига 120—150 килограммдан «оқ олтин» териб, ҳаммага ибрат бўлган эдилар. Улар йиғимтерим поёнига етай деб қолган кунларда ҳам кўрак чувиш машинасида шахсан намуна кўрсатиб ишламоқдалар.

Газ сушилкаси тепасида бригада бошлиғи Мирзаев билан колхоз партия ташкилотининг секретари Қурбонов ўртоқлар ишнинг боришига диққат билан кўз тикиб туришибди. Қуритилган пахта ҳали яқиндагина қанорларга жойланиб, қабул пунктига жўнатилган эди. Энди сушилкада кўрак чувиш машинасидан чиққан ва пешма-пеш келтириб турилган нам пахта қуритилмоқда. Агар бундоқ разм солиб қаралса, бу ердаги ҳар бир киши ўз ўрчини эпчиллик ва ихлосмандлик билан бажарар, касби-кори билан фахрланганлиги сезилиб турарди. Кочегар Комил Қодировнинг сушилкада ишлай бошлаганига бир ойдан кўпроқ вақт ўтди.

— Азамат экан, қисталанг пайтларда ҳам тахт туриб беряпти,— дейди партком секретари ўртоқ Қурбонов.

Бригада бошлиғи унинг сўзини тасдиқлар экан:

— Барака топсин, ғирромликни сира билмайди,— деб қўшиб қўйди. Сўнгра сушилкада қўл-қулоқ бўлиб турган Қурбон Турсунов исмли йигит ҳақида ҳам кўп яхши гапларни айтди.

Бригадада ишловчи коммунистлар ҳар бир ишда ибрат кўрсатишмоқда. Беш боланинг онаси коммунист Каромат Далимова мавсумда беш тонна пахта терди. Бу ватанпарвар аёл кечалари кўрак чувишда ҳам хотин-қизларга бош-қош бўлди.

Колхоз қурилиш бригадасининг бошлиғи коммунист Нишонали Каримовни пахта тайёрлашдаги дастлабки қолоқлик ташвишга солиб қўйган эди. У Ўзкомпартия Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан пахта теришда ёрдам бериш учун шу бригадага келди. Каримовни яқин кунларгача ҳам кўрак тераётганлар орасида кўриш мумкин эди.

Тушки пайт. Мукаммал жиҳозланган дала шийпони одамлар билан гавжум. Радио садоси янграмоқда. Гурунг авжида. Рақам ва процентлар ҳақида қизғин баҳс борар эди. Меҳнат тўғри ташкил этилган бу бригадада ана шу рақам ва процентларни вужудга келтирувчилар ҳақида ҳам ғамхўрлик бор. Лаззатли таомлар тортилгандан кейин бир оз ҳордиқ чиқарилди.

Яна ҳамма ўз иш жойида. План ва мажбурият бажарилгани билан бригада аъзолари иш суръатини сусайтирмоқчи, ҳосилнинг бир мисқолини ҳам ерда қолдирмоқчи эмас. Бригада ҳозиргача гектаридан 31 центнердан хирмон кўтариб, олдинги ўринда бораяпти. Бу умуман шу колхоз шароитида энг юқори ҳосил ҳисобланади.

Аммо колхозда план ҳали бажарилгани йўқ. Ана шуниси ҳаммани хижолатга қўйяпти. Колхознинг ҳар бир аъзоси каби бригада бошлиғи Мирзаев ҳам шу тўғрида ўйларди. Илгари унинг фикри-зикри фақат ўз участкаси билан банд эди. Эндиликда бутун колхознинг тақдири, истиқболи тўғрисида қайғирадиган бўлиб қолди. Яқинда у колхоз партия бюросининг кенгайтирилган мажлисига таклиф қилинган эди. Бригадалар бўйича пахта тайёрлашнинг бориши, айрим участкалардаги қолоқликнинг сабаблари кенг муҳокама қилинди. Ана шунда Мирзаев ўз бригадасида ишни ташкил этишдаги тажрибаси ҳақида гапириб берди. Айни пайтда ишнинг муваффақияти ташкилотчиликда, одамларнинг юрагига йўл топиб, қалбида ишонч туғдиришда эканлигини айтди.

Партия бюросида атрофлича муҳокама юритилди, йиғим-теримда барча коммунистларнинг иштироки ҳақида қатъий бир қарорга келинди. Шундан кейин аҳвол анча ўзгариб, колхоз маррага яқинлашган бўлса ҳам план бажарилмай қолди. Коммунистлардан Абдулла Абдураҳмонов, Аҳмаджон Болтабоев, Қўшбой Бекназаров, Жумабой Қўчқоров, Акром Одинаев, Тошпўлат Худойназаров ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадалар эса планни ортиғи билан бажариб, ҳозир шудгорлашни тамомлаш олдида турибдилар.

Бу йил ўз зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятини шараф билан адо этган ёш коммунист Нозим Мирзаев бошлиқ бригада аъзолари ҳосилдан бўшаган барча пахта майдонларини сифатли шудгор қилиб, келаси йил мўл ҳосили учун пухта замин ҳозирламоқдалар.

Ф. АБДУЛЛАЕВ,

Шудгор сифатли ўтказилсин

Чиноз районидаги Ленин номли колхознинг Беркин Ёрқулов бошлиқ бригада аъзолари 100 гектар ердан 240 тонна ҳосил олиб, планни ошириб бажардилар. Иззатилла Хўжакелдиев, Назирқул Бўрибоев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам иш муваффақиятли якунланди. Чунки бу бригадаларда ўтган йили ерлар ўз вақтида сифатли шудгор қилинган, кўпгина маҳаллий ўғит чиқариб солинган эди. Бу йил ҳам улар кузги шудгорга, шудгор олдидан ерга минерал ва маҳаллий ўғит солишга катта аҳамият бердилар ва бу ишни биринчи бўлиб тамомладилар.

Колхозда Мўмин Тошпўлатов, Абдушукур Исҳоқов, Тиркаш Аввалбоев каби механизатор ўртоқлар шудгорлашда намунали ишламоқдалар.

Бироқ, колхоздаги 1, 4, 5 ва 10-бригадаларда план бажарилмади. Бунга сабаб шуки, ўтган йили ерлар вақтида шудгор қилинмаган эди. Далага ташиб чиқарилган гўнг фойдаланилмай қолиб кетди. Бу йил ҳам шу бригадаларда шудгорлаш орқага сурилиб кетаяпти.

Бунга яна колхоздаги ҳамма ҳайдов тракторларининг тўла ремонтдан чиқмагани, баъзилари сифатсиз ремонт қилингани ҳам сабаб бўлаяпти. Колхозда 6 та «ДТ-54» трактори бор. Шундан айрим кунлари 2—3 таси ишлайди холос.

Колхозда далага гўнг чиқариш, шудгордан олдин ўғит солиш ҳам қониқарли эмас. Колхоз раҳбарлари шудгорни тез ва сифатли ўтказишга аҳамият беришлари керак.

Т. ИМОМОВ.
Й. УРИНБОЕВ.

УСТОЗ ВА ШОГИРД

Фарҳод ўз касбдошларини ишонтириб: «Бугунги сменада мана шу 11 гектарлик пайкални шудгорлаб бўламан, ҳамма гап вақтнинг қадрига етишда экан» деганида бошқалар бунга ишонқирамасдан:

— Катта кетиб юбординг, Фарҳод, — дейишди, — аввал қойил қилиб қўйиб, кейин мен мана бундай иш қилдим десанг, бўлак гап эди.

У эрта кўкламда ҳам, ғўза парвариши қизғин тус олган саратоннинг иссиқ кунларида ҳам, кўрак териш ва чувиш даврида ҳам ғайрат қилиб ишлади. Дўстларидан кўра олдинда борса-бордию, ҳар қалай орқада қолгани йўқ. Мана энди янги йилнинг мўл ҳосили учун пухта замин тайёрланаётган шу кеча-кундузда аччиқ изғиринларга бардош бериб, ер бағрини юмшатаяпти, шудгор қилаяпти. У дастлабки кунларда 7—8 гектардан пахта майдонини шудгорлаган бўлса, энди 10—11 гектар ерни шудгорлашни ўз олдига мақсад қилиб қўйди. Астойдил интилган киши ҳар бир ишнинг ҳам уддасидан чиқа олади.

Фарҳод шу хаёллар билан трактор гуриллаб ишлаётган катта картага қандай қилиб етиб келганини ҳам сезмай қолди. У қудратли машина рулида ўтирган ўз устози Жабборни кўргандан кейингина чеҳраси ёришиб кетди. Ахир Жаббор кунига 11—12 гектардан ерни сифатли шудгор қилаяпти, наҳотки энди бир неча йиллик шогирд ўз устозига етаолмаса!

Жаббор ўз шогирди билан саломлашди-да, кейин яқиндагина тракторни кўздан кечирганлигини, ҳамма нарса жойида эканлигини унга айтди.

— Эшитдим. —деди Жаббор ўз одати бўйича хушчақчақлик билан, — бир сменада 11 гектар ерни шудгор қилишга аҳд қилибсан, табриклаш керак.

Ана шундан кейин Фарҳод трактор рулига ўтирди-да, педалини босди. Тракторнинг ҳайқириғи қайтадан кенг дала бўйлаб янгради...

Мана, қош қорайган бўлса ҳам, аммо Фарҳод бошқараётган тракторнинг овози ҳали тинганича йўқ. Шудгорга шудгор қўшилиб бормоқда. Жуда оз қолди, яна бирор соат ғайрат қилса, касбдошларига берган ваъдасининг уддасидан чиқади.

Худди шу пайт плугаторнинг тўхтанг, тўхтанг деган овози эшитилди. Фарҳод тракторнинг бирор ери шикастландими ёки шудгорнинг сифати бузилдими, деган хаёл билан агрегатни тўхтатди ва қайрилиб орқасига қаради. Унинг кўзи рўпарада турган трактор бригадасининг бошлиғи Салимовга тушди.

— Ҳорма, ука, барака топ, эр йигитнинг иши мана шунақа бўлади, — деди механик. У Фарҳоддан хурсанд бўлди. Кейин у Фарҳодга синовчан назар ташлар экан, салмоқ билан сўзида давом этди:

— Сенга бир илтимосимиз бор, Фарҳод. Жаббор смена олаётгани келаётган экан, мен уни уйига қайтариб юбордим. Иситмаси бор, чамамда қаттиқ шамоллаган бўлса керак. Қандай бўлар экан, тракторни тўхтатиб қўямизми, ёки бироз дам олгандан кейин ишни давом эттираберамизми? Кўриб турибсан, ҳавонинг авзойи яхши, вақт ғанимат, ука.

— Трактор тўхтамайди, — дадил жавоб берди Фарҳод. — Шудгор давом этади, ўртоқ механик!

И БЕКМАХАМАТОВ.
Сирдарё районидаги Охунбобоев номли колхоз.

САККИЗ ҚИЗ

Эрта тонг. Қишлоқ ширин уйқуда. Аммо соф ҳаводан тўйиб-тўйиб нафас олиб, дадил келаётган ёшгина келин қоронғуни ҳам парво қилмас, тоғ шабадасининг чимчилашларига ҳам қарамай борарди. У катта деразага яқинлашар экан, ичкаридан унга таниш овоз эшитилади. Келиннинг лабларида табассум пайдо бўлди. «Жониворларей, бунча зийрак бўлишмаса» дилидан ўтказди у ва дарвозани гез очди-да ичкарига отилди.

— Ҳа, мана келдим, говмушларим,— у 14 сигирнинг ҳаммасига бир-бир кўз югуртириб чиқди. Худди шу пайт:

— Унсуной, жуда барвақт келибсан, қизим,— деган овоз эшитилди. Бу молбоқар Акбар ота эди.

— «Жумабой»дан кўп ховотир олдим, туққанига ҳали ҳафтаям бўлгани йўқ-да. Кечаси соат 11 да соққан эдим, елинини қаранг, тирсиллаб турипти, жониворнинг.

Унсиной челакларини кўтариб, дастлаб «Жумабой»ни соға бошлади. У ишини тамомлар экан, кўзи нариги томонда безовталаниб турган «Рипа»га тушиб қолди. «Нури нега шу маҳалгача келмаяпти, ахир «Рипа» ҳам янги туққан-ку! «Унсиной фикрини тугатмаёқ эшикдан Нурининг ўзи кириб келди. «Вой, Унсиной опам янги келин бўлишига қарамай, мендан барвақт келибдиларку, мен бўлсам...» Анча изза тортди қиз. У халатини кийиб, «Рипа»нинг елинини силай бошлаганида Унсиной бошқа сигирларни соғиш билан банд эди.

— «Рипа»нг анча безовталанди. Ўн-ўн беш минут барвақт келсанг бўларди, синглим,— деди Унсиной Нурига

— Ўзим ҳам пушаймонман, опажон,—сигир тағидан бошини кўтармай жавоб қилди қиз.

Ҳадемай фермага бошқа соғувчилар ҳам келиб қолишди. Ферманинг бири-биридан чаққон, хушчақчақ саккиз қизи 120 сигирни соғишади. Уларнинг саккизови ҳам ёш, ғайратга тўлган лобар қиз-жувонлар, Баҳаволиги, кўркам, файзли манзараси билан кишини мафтун этувчи қишлоқнинг тоғ қизларига балли! Уларнинг ҳар бири 14 бошдан сигир соғишади. Сигирлар жайдари бўлишига қарамай, қизларнинг эпчил қўллари сийпалаганда ийиб кетишадими, ҳар-қалай зотли сигирлардан кам сут беришмайди.

Муҳаррам соққан сутини бидонга қуяётиб, Унсиной томонга қараб олди. У, «Людмила» сини соғаяпти-ку, ишини дўндириб қўйибди, қойил, дилидан ўтказди. Унсиной «Людмила»ни ёввошлиги учунми, одатланганиданми ҳамма сигирдан сўнг соғарди ва ҳар сафар бу сигирни соғаётганида фермага дастлаб келган пайтлари унинг эсига тушаверарди.

...Ёши ҳали 14 га ҳам тўлмаган бу шўх қизалоқ мактабдан чиқасолиб фермага чопарди. Сигирлар билан тиллашиб сут соғиб юрган онаси Зеби опага боқиб, ич-ичидан ҳаваси келарди. «Ойи, анови «Людмила»нгизни мен соғақолай, юввошку, сутдан чиқди, деб соғмаяпсиз, елинида сути бор-ку»,— деб хархаша қилаверарди. Шунда онаси: «майли, она қизим, қани уриниб кўрчи» деса, қувониб кетарди.

Бармоқлари толиб кетишига қарамай, дам бир эмчакни, дам иккинчисини қўшиб чўзғиларди. Челакка тушаётган қуюқ сут кўтарилган сари: «айтмадимми сути бор» деб мағрурланиб ҳам қўярди қиз. Унинг ҳаракатидан мамнун бўлган она «Малютка» лақабли ювашгина сигирни ҳам қизига «биркитиб» қўйди. Энди Унсиной фермада кўпроқ қолиб кетар, ҳамма ишда онасига кўмаклашарди. Сигирлар билан тиллашар, ем-хашак солиб, тўйдириб озиқлантирарди. Баъзисида Зеби опанинг халатини кийиб олиб, бошқа сигирларни ҳам соғиб кўришга уринарди. Шундай қилиб юриб қизи тушмагур онаси соғиб юрган ҳамма сигирларни ўзига ром қилди-олди. Шунинг учун ҳам мактабни тугаллабоқ тўғри фермага кириб келди. Шунда колхоз раиси Исмоил ака:

— Балли, қизим, ҳаракатинг зўр, донгдор сут соғувчи бўласан, — деган эди. Унсиной шу хаёллар билан банд экан, Муҳаррам унинг фикрини бўлиб юборди.

— Ўртоқжон, шу қўнғирингни бирам яхши кўрасан-ей, нима қилсаям тўнғичингда-а?—ҳазиллашди.

—Ўзингчи, сигирларга меҳринг тушиб, мен ҳам сут соғувчи бўлсамчи деб эсинг кетарди-ку!

— Чиндан ҳам шундай, ўртоқжон, киши нимани орзу қилса, шунга эришмай қўймас экан...

Дарҳақиқат бу икки дугона бирга ўсишган, бирга ўқишган, бирга фермага келишган эди. Иккисининг ҳам орзуси зўр, моҳир соғувчи бўлиш эди. Ҳозир иккови мусобақадош, ҳар бош сигирдан 3000 литрдан сут соғиб олишга бел боғлашган. Улар маррага етиб қолишди, Унсиной бўлса 3 мингдан ҳам оширди.

Орадан икки соатлар чамаси вақт ўтмай, 8 қиз 112 сигирдан минг литрдан ортиқ сут соғиб олишди. Колхоз сут тайёрлаш планини бажаргани учун шу кунларда қизлар сутни сепаратордан ўтказиб, қаймоғини олишяпти.

Ҳамма ишдан хотиржам бўлган қизлар бафуржа нонуштага ўтиришди. Кундуз соат бирларда эса, фермада яна ҳаёт қайнади. Охирларда серозиқ силос. Ейилиб қайтган сигирлар тамшаниб, ўзини охирга урди. Унсуной билан Нури янги туққан сигирларнинг яна бир соғиб олишди. Кечки пайт эса соғилган сигирларга кунжара беришади. Саккиз қизнинг ҳар бир куни ана шундай бошланиб, ана шундай тугайди. Дугоналар ишларни жуда аҳиллик билан бажаришади. Унсунойнинг бир йиллик мажбурияти 42.000 литр, Мукаррамники эса 40.000. Сайрам бўлса Нури билан мусобақадош. Сайрам 30 тоннага, Нури 28 тоннага сўз берган. Уларнинг ҳаммаси аҳдининг устидан чиқди. Бу қизлар Ленин комсомолининг аъзолари, уларнинг устози Унсиной. Яқинда қизлар Унсинойни ўз сафларидан Коммунистик партия сафига кандидатликка узатишди.

Бу бригада — коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун курашаётган бригада Ишчан қизлар шу шарафли номни эгаллаш учун колхоз фермасида жуда катта ишлар қилмоқдалар. Сигирлар сутини ошириш, уларни қисир қолдирмаслик учун курашмоқдалар. Шунинг учун ҳам бу колхоз районда биринчилар қатори гўшт, сут, умуман чорва маҳсулотлари етиштириш бўйича ҳамма планларни муддатидан олдин ошириб бажарди-да!

Яқинда ферма мудири Элаш Чўлпонов «Сигирларимизга янги ферма солаямиз, механизациялашган бўлади, шунда сигирларни машинада соғасизлар». — деди. Шундан бери соғувчи қизлар қувончининг чеки йўқ.

Кечки пайт фермадан чиқиб кетаётган саккиз қиз чақчақлашиб боришарди. Уларнинг қайбири яқинда бўлиб ўтган Унсинойнинг катта тўйини таърифласа, бошқаси Унсиной сурати туширилган «Унсиной Акбарованинг тажрибасидан ўрнак ол!» деган варақа ҳақида гапирарди.

— Мен ҳам сизга ўхшаб кўп соғаолармиканман, опажон, қандай қилиб шунча соғасиз-а?—дерди яқиндагина фермага келган Анор.

— Менга сиз ўргатувдингиз, Унсиной опа. Анорга мен ўргатақолай, — дейди Нури.

— Майли, бир-биримиздан ўрганаверамиз, — дейди Унсиной, илғорлик сари интилмай бўладими?!

Ф. УСМОНОВА,
Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхоз.

Генерал-майор Муллажон Каримович УЗОҚОВ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ревизия комиссиясининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Ўзбекистон ССРнинг собиқ Ҳарбий комиссари, отставкадаги генерал-майор Муллажон Каримович Узоқов узоқ давом этган оғир касалликдан кейин шу йил 30 декабрда вафот этди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари генерал-майор М. К. Узоқов тимсолида Қуролли Кучлар командирларидан биридан, Улуғ Ватан урушининг актив қатнашчисидан, юртимизнинг шонли ватанпарваридан, Коммунистик партиянинг содиқ фарзандидан жудо бўлдилар.

Ўртоқ М. К. Узоқов ўзининг 30 йилдан кўпроқ умрини Совет Армияси сафларида хизмат қилишга бағишлаб, солдатдан генералгача бўлган йўлни босиб ўтди.

Улуғ Ватан уруши йилларида М. К. Узоқов қўмондонлик ва сиёсий лавозимларда туриб, полк, дивизия Ҳарбий комиссари ва дивизия сиёсий бўлими бошлиғи бўлиб ишлади. М. К. Узоқов Сталинграддан Эльбагача бўлган йўлни босиб ўтиб, ўзини меҳнатсевар, Коммунистик партия ва совет халқи ишига чексиз содиқ бўлган командир сифатида кўрсатиб, ўзининг шахсий намунаси ҳамда мардлиги билан жангчилар шахсий составини жанговар топшириқларни адо этишга сафарбар этди ва илҳомлантирди.

Урушдан кейинги йилларда ўртоқ М. К. Узоқов 14 йил давомида Ўзбекистон ССР Ҳарбий комиссари вазифасида ишлаб, ўзининг бутун кучи ҳамда билимини, ўзининг бутун бой тажрибасини Совет Иттифоқи Қуролли Кучлари учун кадрлар тайёрлаш ишига бағишлаб келди.

М. К. Узоқов Ватанимиз ҳамда СССР Қуролли Кучлари олдидаги хизматлари учун, мардлик ва жасурлик кўрсатганлиги учун икки марта Ленин ордени, тўрт марта жанговар Қизил Байроқ ордени, «Қизил Юлдуз», «II даражали Ватан уруши» орденлари билан, кўпгина медаллар билан, чет мамлакатларнинг орден ва медаллари билан мукофотланган эди.

М. К. Узоқов давлат ва партия ишларида актив иштирок этди. Ўзбекистон Компартиясининг X, XII, XIII, XV съездларида Марказий Комитет Ревизия комиссияси аъзолигига сайланди. Ўртоқ М. К. Узоқов учинчи, тўртинчи ва бешинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати эди.

Ўзбек халқининг шонли фарзанди, юртимизнинг оташин ватанпарвари генерал-майор Муллажон Каримович Узоқовнинг ёрқин хотираси совет кишиларининг қалбларида ҳамиша сақланади.

Ш. Р. Рашидов, О. А. Алимов, Ё. С. Насриддинова, Ф. Е. Титов, М. А. Абдураззоқов, Г. А. Габриельянц, З. Р. Раҳимбобоева, А. Н. Рудин, Р. Ғ. Ғуломов, И. И. Федюнинский, Г. Ф. Наймушин, Қ. М. Муртазоев, И. П. Бурмистров, С. О. Азимов, Н. Ж. Худойбердиев, И. В. Бабков, Б. О. Охунжонов, С. К. Зиёдуллаев, М. И. Иброҳимов, Н. В. Мартинов, Н. Г. Ляшченко, Д. А. Демин, Г. К. Платоненков, К. Каримов, Ҳ. О. Маъруфов, Т. А. Жалилов, Х. Ж. Жалилов.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети отставкадаги генерал-майор М. К. Узоқовни дафн этишни уюштириш юзасидан қуйидаги кишилардан иборат комиссия тузишга қарор қилди:

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов (раис), Қ. М. Муртазоев, Б. О. Охунжонов, К. К. Каримов, Ҳ. О. Маъруфов, М. И. Мешчеркин.

Генерал-майор М. Қ. Узоқовни дафн этишни уюштириш комиссиясидан

Марҳум генерал-майор М. К. Узоқовнинг жасади солинган тобут Тошкент Округ офицерлар уйи биносига қўйилади.

Марҳум билан видолашмоқ учун унинг тобути ёнидан бугун, 1960 йил 31 декабрь эрталаб соат 10 дан кундуз соат 12 гача ўтиш мумкин.

Марҳум шу йил 31 декабрда соат 13 дан 30 минут ўтганда Чиғатойдаги коммунистлар қабристонида дафн этилади.

Дафн этишни уюштириш комиссияси.

ОЛИМЛАР ЛАБОРАТОРИЯСИДА

ТУПРОҚШУНОСЛИК ФАНИ ЮКСАЛИШДА

Ердан тўлароқ фойдаланиш ҳамда тупроқ структурасини яхшилаш қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг асосий воситаси ҳисобланади. Ердан унумли фойдаланиш ва унинг ҳосилдорлигини ошириш учун оз меҳнат ва маблағ сарфлаган ҳолда, майдон единицасидан кўп миқдорда ҳосил олиш масаласи деҳқончилик фани олдида турган энг муҳим проблемалардан бири бўлиб келмоқда.

Кўриниб турибдики, ҳамма хилдаги қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ошириш кўп жиҳатдан тупроқ структурасига боғлиқдир. КПСС XXI съезди ва партия Марказий Комитетининг қатор Пленумлари қарорларида кўрсатиб ўтилганидек, қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил олишда, йиғиб олинадиган ялпи маҳсулотни етти йиллик планда белгиланган даражага етказишда деҳқончиликнинг мамлакатнинг турли иқтисодий зоналари ҳамда ҳар бир хўжалик шароитида қўлланиладиган, илмий жиҳатдан асосланган ва ҳал қилинган системасини кенг жорий қилиш муҳим роль ўйнайди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик фанлари академияси тупроқшунослик институти коллективи ҳам бу муҳим ишга ўз ҳиссасини қўшиш учун озми-кўпми ишлар қилди.

Ўзбекистоннинг ер ресурсларини ўрганиш ҳамда тупроқ унумдорлигини оширишнинг илмий асосларини ишлаб чиқиш масаласи устида иш олиб бориш институт олдида турган муҳим вазифалардан биридир.

Олиб борилган кўп йиллик илмий-тадқиқотлар натижасида Ўзбекистоннинг тупроқ-иқлими шароитига қараб районлаштиришга бағишланган монография яратилди. Кейинги икки йил ичида Тошкент ва Андижон областларининг 1,6 миллион гектар майдонини йирик масштаб асосида съёмка қилиш ишлари амалга оширилди. Йирик масштабдаги тупроқ картасини тузиш принципининг афзалликлари Фарғона водисидаги бешта колхоз далаларида ўтказилган текширишлар вақтида яна бир бор тасдиқланди.

Институт илмий ходимлари тупроқнинг шўрланишига қарши кураш соҳасидаги ишлардан ташқари, яна пахтачиликни ривожлантиришда катта резервга эга бўлган республикамиз ғарби-жанубий районларининг мелиоратив ҳолатини акс эттирувчи монографияни ҳам тугалладилар.

Мирзачўл шароитида шўрҳок ерларнинг шўрини ювиш бўйича янги усул устида иш олиб борилаётир. Тажриба шуни кўрсатдики, ерларнинг шўрини ювишни алоҳида усулда ўтказилган горизонталь зовурлар орқали амалга ошириш мумкин экан.

Суғориладиган тупроқ структурасини яхшилаш мақсадида маҳаллий хом ашёдан тайёрланадиган ўғит ва полимер препаратларининг тупроққа таъсири масаласи устида олиб борилаётган ишлар ҳам ижобий натижа берди. Булар пахтанинг ҳосилини ошириш билан бирга, уни тез етилтиради.

Суғорилиб деҳқончилик қилинаётган тупроқларнинг микробиологик хусусиятларини аниқлаш масаласи ҳам олимларимизни кўпдан бери қизиқтириб келади. Бу соҳада бир қатор ютуқларни қўлга киритдик. Ҳозирги вақтда институтда тупроқдаги микроэлементларни ўрганиш хусусида ҳам катта ишлар қилинаётир.

Институтимиз коллективи қўлга киритаётган ютуқларни кейинги 2—3 йил ичида яратилган илмий ишлар ва монографиялар мисолида ҳам кўриш мумкин. Фақат шу йилнинг ўзида 50 дан ортиқ илмий иш тайёрланди ва босилиб чиқди. Авторлар коллективи томонидан тайёрланган «Ўзбекистон ССР деҳқончилик районларининг тупроғи ва тупроқ карталарини тузиш методикаси», «Қизилқумнинг ғарби-жанубий районларининг тупроғи», «Республикани тупроқ-иқлим шароитига қараб районлаштириш» каби илмий ишлар кўпчиликнинг эътиборини ўзига жалб қилмоқда.

Кейинчалик ҳам олимларимизнинг илмий ишлари алоҳида тўплам ҳолида нашр қилинади. Шу жумладан, докторлик диссертацияси устида иш олиб бораётган Н. Кимберг, Я. Носиров, Н. Буцков каби олимларнинг монографиялари китобхонларга тақдим этилади.

Тупроқшунослик фанида ҳали мукаммал ўрганилмаган айрим проблемалар мавжуд. Бу эса институтимиз илмий коллективи зиммасига гоят шарафли вазифалар юклайди.

Республика колхоз ва совхозларидаги ерларни йирик масштаб асосида съёмка қилиш ишларини тугаллашга жиддий киришамиз. Шунингдек, «Ўзбекистон ССР тупроқлари» деб номланган беш томлик монографияни тугаллаш ниятидамиз. Яқин 3—4 йил ичида тупроқ минерологияси, рентгенографияси лабораториялари иш бошлайди.

Ҳамма хилдаги қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ошириш — муҳим халқ хўжалик аҳамиятига эгадир. Шу туфайли институтимиз олимлари деҳқончилик маданиятини тағин ҳам юксалтириш учун зарур тадбирларни амалга оширадилар.

М. УМАРОВ,
институт директори.

Тошкент янгиликлари

Шу кунларда Тошкентнинг магистрал кўчаларида биз одатда кўриб юрган троллейбусдан бошқачароқ янги троллейбус юрибди. Иттифоқ заводларининг бирида тайёрланган бу троллейбуснинг ташқи кўриниши чиройли, ичи ҳам кенг, 120 киши сиғади. Янги троллейбуснинг яна бир қулай томони шундаки, унинг орқа ва олд эшиклари эски маркадаги троллейбусларга қараганда қарийб икки марта катта. Бу эса троллейбусга йўловчиларнинг чиқиш ва тушишларини осонлаштиради.

Ҳозир янги троллейбус шаҳардаги маршрутларда синаб кўрилмоқда. Яқиндан бошлаб йўли қулай бўлган маршрутларда сиз суратда кўриб турган янги, катта троллейбус қатнови йўлга қўйилади.

А. Абалян фотоси.

ПИЛЛАНИНГ ЯНГИ НАВИ

Ўрта Осиё пиллачилик илмий-текшириш институтининг ходимлари А. Эммануилов ва К. Горбунова ўртоқлар пилласи катта, толаси ингичка бўладиган янги нав пилла олиш устида беш йил тадқиқот ишлари олиб бориб, яхши натижага эришдилар.

— Биз бағдод навининг бир туркумини олиб,— ҳикоя қилади Александр Иванович Эммануилов,— унга мос, иккита хитой ва бир корейс навларини танлаб чатиштирдик. Бу навларнинг қурти яшовчан ва серипаклиги билан ажралиб туради. Лекин ипагининг оғирлиги кам — 1,8 граммни ташкил қилар эди. Капалаклари бўлса хилма-хил рангли бўлиб чиқди. Бу навни шартли равишда «яхшиловчи» деб атадик. Шундан сўнг олимлар олдида бу ижобий сифатларни сақлаган ҳолда, пилланинг вазнини ошириш вазифаси туғилди. Тадқиқот босқичларга бўлиниб олиб борилди. Биринчи босқичда бағдод наслига «яхшиловчи» насл чатиштирилади. Иккинчи босқичда пилла вазнини 2,4 граммга етказиш имкони туғилди. Лекин ипак бериши камайиб кетди. Шундан сўнг нститутнинг «15» ва «Э—2» гибридлари янги наслга чатиштирилди. Бу тадқиқотнинг сўнгги босқичи эди. Пилланинг вазни шу йўл билан 2,7 граммга етказилди, ипак бериши эса 50 процентга оширилди.

Янги нав пилла «САНИИШ-22» деб аталди. Яъни у, ипакчилик институти олимлари кашф қилган 22-пилла навидир. Янги нав давлат синовидан ўтгач, Ўрта Осиёдаги колхоз ва совхозларга кенг тарқатилади.

Традицион кечалар

Тошкентдаги Охунбобоев номли шаҳар маданият уйи деразаларидан Янги йил арафаси кечқурунлари чироқнинг ёрқин шуъласи нур сочиб турди. Янги йил муносабати билан бу ерда ўтказиладиган СССР халқлари дўстлигига бағишланган костюмли бал-маскарадга ҳаваскорлар пухта тайёрландилар.

Кафанов номли сквер территориясида жойлашган яна бир маданият уйидаги кеча ҳам жуда мароқли ўтади. Социалистик мусобақа ғолиблари бўлган қизларнинг катта балига Ўзбекистон пойтахтининг донгдор ишчилари таклиф қилинади. Бу кечанинг ташкилотчилари кўпгина қизиқарли нарсаларни ўйлаб топмоқдалар.

...Катта арча. Катта эстрада концерти. Кулги хонаси. Модалар уйи виставкаси. Энг яхши раққос, қўшиқчи, шеър ўқувчи деган ном олиш учун конкурс. Санъат усталарининг чиқиши. Хуллас, бу ерда ёшларнинг янги йилни хушчақчақ кутиб олишлари учун ҳамма нарса кўзда тутилган.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчилари ва хизматчилари традицион янги йил кечасини яхши ўтказадилар. «Ниточка» номли агитбадиий бригада ўз премьерасини кўрсатади. «Қизил тонг» тикувчилик фабрикасининг маданият саройида ҳам шаҳарнинг донгдор кишилари билан учрашув бўлади.

(ЎзТАГ).

Байрам совғалари

Тошкент шаҳар савдо бўлими пойтахтдаги ҳамма районларда Янги йил муносабати билан байрамолди савдосини авж олдириб юборди. Сибирдан 60 минг дона арча келтириб сотилди. Ленин номли, Куйбишев номли ва Комсомол майдонларида, Чилонзор уй-жой массивида байрам бозорлари очилмоқда.

Савдо ходимлари кондитер маҳсулотлари ва мевалардан иборат 500 мингта, турли ўйинчоқлардан иборат 30 мингта совға тайёрладилар. Байрам кунлари сотиладиган бу совғалар болалар учун яхши туҳфадир.

30 йил саҳнада

Яқинда Сталин мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССР халқ артисти, ўзбек Давлат филармониясининг солисти Ғулом Абдураҳмоновнинг туғилганига 50 йил, санъат соҳасидаги фаолиятига 30 йил тўлди. Свердлов номли концерт залида шу муносабат билан бўлган йиғилишда филармония хор капелласининг бадиий раҳбари А. Султонов юбилярнинг ижодий фаолияти тўғрисида гапирди. Ғулом Абдураҳмонов ўзбек опера санъати тараққиётига маълум ҳисса қўшган қўшиқчилардан ҳисобланади. У Навоий номидаги академик опера ва балет театри саҳнасида бир қатор образлар яратди.

Тантанали йиғилишда юбилярни Ўзбекистон маданият ходимлари касаба союз ташкилоти номидан Т. Иброҳимов, «Муштум» журналидан редактор Акмал Пўлат ва бошқа ўртоқлар табрикладилар ҳамда санъатчига янги ижодий муваффақиятлар тиладилар.

Суратда: юбиляр Ўзбекистон ССР халқ артисти Ғулом Абдураҳмоновни касбдошлари табрикламоқдалар.

А. Абалян фотоси.

Об-ҳаво қандай бўлади?

Бугун кундузи Тошкентда ва Тошкент областида ҳаво булутли бўлади, туман тушади, шарқдан енгил шамол эсиб туради. Эрталаб Тошкентда 5—7, кундузи 0 даража, областда эса 3—8 даража совуқ бўлади.

Совет тинчлик тарафдорларининг ғазабли норозилиги

МОСКВА, 29 декабрь. (ТАСС). Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг президиуми Саҳройи Кабирда Франция атом бомбасининг синов мақсадида учинчи марта портлатилиши муносабати билан бугун бўлиб ўтган фавқулодда мажлисида бу ишни умумий тинчлик ва хавфсизлик ишига қарши хавфли диверсия сифатида қатъий қоралади. Мажлис қатнашчилари айтдиларки, Франция ҳукмрон доиралари жаҳон жамоатчилик фикрини оёқ ости қилдилар. Улар ўз агрессив ҳаракатларини оқлаш учун ҳеч қандай баҳона топа олмайдилар.

Совет тинчлик тарафдорлари шу кунларда француз атомчиларининг янги хавфли қадамига қарши ўз қатъий норозиликларини билдираётган барча яхши ниятли кишилар фикри билан ҳамжиҳат эканлигини билдирдилар.

* * *

Франциянинг Саҳройи Кабирда учинчи марта атом портлатишини ўтказганлигини Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлигининг Совет комитети қатъий қоралади. Совет кишилари, дейилади комитет баёнотида, бу портлатишни тинчликка интилаётган ҳамда ёппасига ва батамом қуролсизланиш ҳақидаги битимнинг тезроқ тузилишига эришиш учун курашаётган халқларнинг умидларини таҳқирлаш деб баҳолайди.

Баёнотда таъкидланадики, Франция ҳукмрон доиралари Африка халқларининг манфаатлари билан ҳисоблашишни истамаётирлар. Африка халқлари атом синовлари натижасида алоҳида хавф остида қолмоқдалар.

КАНИКУЛИНГИЗ КЎНГИЛЛИ ЎТСИН ДЕБ

Мамлакатимиз мактабларида 1960—1961 ўқув йилининг биринчи ярми тугалланди, иккинчи чоракка якун ясалди. Мактаб ўқувчилари фан асосларини ўрганишда яна бир поғона ошиб, қишки каникулга чиқдилар. Каникул эски йил билан хайрлашиш, Янги йил билан эса саломлашиш кунларига тўғри келди. Демак, ўқувчилар каникулни янада хушчақчақ ўтказадилар.

Ватанимизнинг барча шаҳар ва қишлоқларида бўлгани каби Тошкентда ҳам пионер ва ўқувчиларнинг қишки каникулини кўнгилли ўтказиш учун катта тайёргарлик кўрилди. Пионер саройлари, клублар, мактабларда ва пойтахтимиздаги барча майдонларда Янги йил арчалари безатилди.

Свердлов номли концерт залида биринчи январдан то 10 январгача катта байрам ўтказилади. Бу ерда кундуз кунлари пионер ва ўқувчилар арча атрофида давра қуриб қўшиқ айтадилар, Қорбобо билан ўйинга тушадилар. Бадиий ҳаваскорлик тўгараги қатнашчилари ўз талант ва маҳоратларини намойиш қиладилар. Кечқурунлари эса бу ерга юқори синф ўқувчилари, олий ўқув юртлари ва техникумларнинг студентлари тўпланадилар, кеча ва балларда маданий ҳордиқ чиқарадилар.

Пионер ва ўқувчилар шаҳар бўйича ўтказиладиган «Шарафли меҳнат байрами»да иштирок этиб, етти йиллик қаҳрамонлари билан учрашадилар. Бундай учрашувлар пионер саройларида ва мактабларда ҳам ўтказилади.

7—8 январь кунларида эстрада театри биносида болалар уйлари ва мактаб-интернатларда тарбияланаётган ўқувчи йигит-қизларнинг слёти бўлади. Слётдан сўнг улар Чирчиқ, Янгийўл шаҳарларига, районларга ҳамда шаҳар бўйлаб экскурсияларга чиқадилар. Сталин номли, Островский номли пионерлар саройларида «Саёҳатчи арча» ташкил этилади.

Пионер саройларида тузилган концерт бригадалари саноат корхоналарида ва шаҳар атрофидаги мактабларда бўлиб, концерт кўрсатадилар.

Ёш тамошабинлар театрида ҳамда «Ёш гвардия», «Комсомол 30 йиллиги», Навоий номли кинотеатрларда болалар спектакллари ва кинофильмлар фестиваллари бўлади.

Ленин номли, Куйбишев номли, Комсомол майдонларида ва Чилонзор массивида ташкил этилган янги йил бозоридан ўқувчилар ҳар хил бадиий китоблар, ўқув қуроллари, арча безаклари ва ўйинчоқлар ҳамда янги йил совғалари сотиб олишлари мумкин. Каникул вақтида 500 дан ортиқ пионер ва ўқувчилар Троицкдаги қишки пионер лагерида дам олиб қайтадилар.

Буларнинг ҳаммаси сизлар учун, пионер ва ўқувчилар. Каникулингизни кўнгилли ўтказинг!

С. ТИЛЛАХЎЖАЕВ.

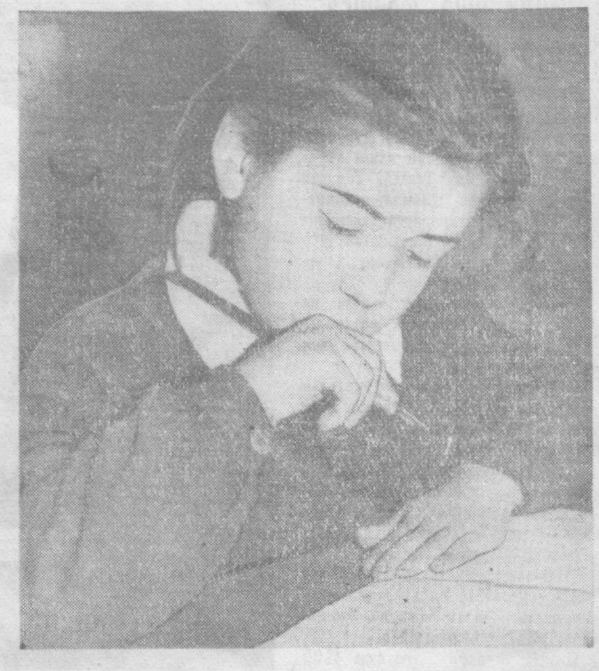

Қийин масала... А. Абдуалимов фотоэтюди.

Халқ театрининг репертуари бойимоқда

Мирзачўл шаҳридаги халқ театри бу йил тамошабинларга бир неча янги саҳна асарлари кўрсатиб, уларни хурсанд қилди. Театр коллективи кўрсатган Музаффар Муҳамедовнинг «Роҳатой», Бахром Раҳмоновнинг «Хўжайин кўчди», Маматхоновнинг «Боқи-Соқи» комедиялари айниқса муваффақият қозонди.

Халқ театри ўзбек совет драматургиясининг асосчиси Хамза Ҳакимзода Ниёзий туғилган куннинг 70 йиллигига бағишлаб ёзувчининг «Заҳарли ҳаёт» трагедиясини саҳналаштирмоқда. Асарда бош ролларни етакчи артистлардан Жаҳонгир Ёқуббоев (Маҳмудхон), Сора Қурбонова (Марям), Дода Аҳмедов (Эшон) ўртоқлар ижро этадилар. Режиссёр Бахром Толипов асарни саҳналаштирмоқда. Ўзбекистон ССР халқ рассоми Мели Мусаев ҳам спектаклнинг муваффақиятли чиқиши учун катта ижодий иш қиляпти.

«Заҳарли ҳаёт» яқин кунларда тамошабинларга кўрсатилади.

М. УСТАБОБОЕВ.

ЯХШИ ТИЛАКЛАР

Янги йилда узоқ-яқиндаги қариндош-уруғларни, дўст-биродарларни ва танишларни хат ва телеграммалар орқали табриклаш, уларга узоқ умр, соғ-саломатлик ҳамда янги муваффақиятлар тилаш традиция бўлиб қолган.

Шунинг учун ҳам ҳозирги байрамолди кунларида алоқа ходимларининг қўли-қўлига тегмайди. Алоқа воситаларининг ҳамма тури меҳнаткашларнинг янги йил табрикномаларини етказишга сафарбар қилинган.

Шу кунларда Тошкентнинг серқатнов кўчаларида, саноат корхоналари олдида, майдонларда аҳолидан байрам телеграммаси қабул қилаётган кўчма столларни кўриш мумкин. Ҳозир 150 дан ортиқ ана шундай кўчма алоқа пункти меҳнаткашлар хизматида. Бу пунктлардан ташқари яна пойтахтимиздаги 80 дан ортиқ алоқа бўлимлари ҳам табрик телеграммалари қабул қилмоқдалар.

Мамлакатимиз ва республикамизнинг турли шаҳарларидан пойтахтимизда яшовчи меҳнаткашлар номига ҳозиргача 100 мингдан ортиқ байрам телеграммаси олинди. Тошкентликларнинг 100 мингга яқин табрикномаси эса бошқа жойларга жўнатилди. Шаҳримиз меҳнаткашларига келаётган телеграммалар орасида Хитой, Болгария, Албания, ГДР, Ҳиндистон, Корея, Индонезия ва бошқа чет эллик дўстларимиз йўллаган самимий, илиқ сўзлар ёзилган хатлар ҳам бор

Янги йил куни табрикномаларни эгаларига етказиб бериш учун 500 дан кўп почтальон ишлайди. Алоқа ходимлари учун қўшимча равишда автомашина, мотоцикл ва велосипедлар ажратилди.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Халқаро аҳвол

ФРАНЦИЯ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ КАТТА БАЙРАМИ

ПАРИЖ, 29 декабрь. (ТАСС). Бугун Франция Коммунистик партиясининг шонли фаолияти бошланганига 40 йил тўлади. Шу муносабат билан Франция Компартияси номига қардош коммунистик ва ишчи партиялардан, шу жумладан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетидан кўпдан-кўп табрикномалар келди. Франция Компартияси ўзига хос ғайрат ва жасорат билан ишчилар синфининг, шаҳар ва қишлоқлардаги меҳнаткашлар оммасининг ҳаётий манфаатларини ҳимоя қилмоқда, социал тараққиёт ва демократик ҳуқуқлар учун, Жазоирда тинчлик ва озодлик учун, мамлакатдаги барча демократик ва прогрессив кучларни жипслаштириш учун ҳормай-толмай курашмоқда. «Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг яқинда Москвада бўлиб ўтган Кенгашидан кейин Франция Коммунистик партиясининг 40 йиллиги, — деб ёзади «Юманите» газетаси, — халқаро ҳамкорликни намоён қилиш учун муҳим воқеа бўлиб хизмат қилди».

«Юманите» Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бош секретари Морис Торезнинг Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси телевидениеси вакиллари билан суҳбатини ҳам босиб чиқарди.

НКРУМАНИНГ АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ РАҲБАРЛАРИГА ТЕЛЕГРАММАЛАРИ

АККРА, 29 декабрь. (ТАСС). Аккрада эълон қилинишича, Гана президенти Кваме Нкрума Африкадаги собиқ Франция территориялари бўлган Африка давлатларининг президентлари ва бош министрларига телеграммалар юборди. У, бу телеграммаларда Франциянинг Саҳройи Кабирда учинчи атом бомбаси портлашига ўз муносабатларини айтишларини сўрайди.

Телеграммада, жумладан, шу нарса кўрсатиладики, Франция бу портлатишни Африка ва бутун дунё халқларининг ҳар қандай норозиликлари ва қоралашларига қарамасдан амалга оширди.

Тинч-тотув яшаш принципларининг ғалабаси

ПЕКИН, 29 декабрь. (ТАСС). Бу йил жаҳон халқлари тинчлик, мустақиллик, демократия ва социализм учун курашда ғоят катта ғалабаларга эришдилар. Социалистик мамлакатларнинг марксизм-ленинизмга ва пролетар интернационализм принципларига асосланган буюк дўстлиги ва жипслиги янада ривожланди ва мустаҳкамланди, деди кеча турли мамлакатларнинг Хитойдаги дипломатик вакиллари шарафига ўтказилган янги йил қабул маросимида Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгаши бош министрининг ўринбосари Чэнь И.

Синьхуа агентлигининг хабар беришича, Чэнь И қабул маросимида нутқ сўзлаб, Хитой Халқ Республикаси Осиё, Африка, Латин Америкаси ва Европадаги кўпгина мамлакатлар билан тинч-тотув яшашнинг беш принципи асосида дўстона муносабатлар ўрнатганлигини айтди. Ўтган йил мобайнида, деди Чэнь И, биз Бирма, Непал, Афғонистон, Гвинея ва Камбоджа билан тинчлик ва дўстлик тўғрисида шартнома ёки дўстлик ва ўзаро ҳужум қилмаслик ҳақида шартномалар туздик. Бу — тинч-тотув яшаш беш принципининг ғалабаси, шунингдек турли мамлакатлар халқларининг дўстона тинч-тотув яшашининг намунасидир. Бу фактлар яна бир марта шундан далолат берадики, Хитой ҳукумати ўтказаётган тинч ташқи сиёсат бузилмасдир ва Хитой ҳукумати дўстона муносабатларни ривожлантиришни истайдиган барча мамлакатлар билан тинч-тотув яшашнинг беш принципи асосида дўстона муносабатларни ривожлантиришни хоҳлайди.

Конгодаги аҳвол

БЕЛГРАД, 29 декабрь. (ТАСС). ТАНЮГ агентлиги мухбирининг хабар беришича, Мобуту кеча Леопольдвилдан самолётда Касаи вилоятининг бош шаҳри Лулуабурга учиб кетган. У «бу ерга президент Касавубу келгунча ҳамма нарсани тайёрлаб қўйиш учун» жўнаган.

Мобуту билан биргаликда Бельгия самолётида унинг офицер ва солдатларидан бир группаси ҳам Лулуабургга жўнаб кетган. Бундан икки кун илгари у ерга Мобуту офицерлари ва солдатларининг биринчи отряди юборилган эди.

Касаи вилоятининг аҳолиси, деб ёзади мухбир, бош министр Патрис Лумумбанинг қонуний ҳукуматини қўллаб-қувватламоқда.

Касавубу ва Мобуту ўзларининг Конго вилоятлари бўйлаб бу сафарларидан жойларда зўрлик режимини мустаҳкамлаш учун ҳамда шарқий вилоят теварагида ҳарбий таянч пунктлари вужудга келтириш учун фойдаланмоқдалар. Касавубунинг Экваториал вилоятга сафарини баҳона қилиб, Кокийавилга келтирилган қўшинлар кейинчалик Стэнливилга ҳужум қилишда фойдаланиш учун ўша ерда қолдирилди.

Мобуту солдатлари ва офицерларининг Лулуабургга жўнатилишига сўзсиз розилик билдирган БМТ қўшинларининг қўмондонлиги Конгода граждалар урушининг бошланишига тўғридан-тўғри ёрдам бермоқда. Маълумки, Конгодаги БМТ қўшинларининг қўмондонлиги Патрис Лумумбанинг қонуний ҳукуматига ҳарбий қисмларни бир вилоятдан иккинчи вилоятга юборишига ҳар қандай йўллар билан тўсқинлик қилган эди.

БЕЛГРАД, 29 декабрь. (ТАСС). Касавубу-Мобуту тўдаси Конгодаги БМТ яраштириш комиссиясининг мақсадларигина эмас, балки составининг ҳам ўзлари хоҳлаганидек бўлишига интилиб, сурбетларча талабларни олға сурмоқда.

ТАНЮГ агентлиги мухбирининг Леопольдвилдан хабар беришича, Касавубу комиссия составига Ҳиндистон, Гана ва Гвинея вакилларининг киритилишига қарши чиққан. Бу мамлакатларнинг вакиллари БМТ Бош Ассамблеясида Касавубунинг Конго Республикаси вакили, деб танилишига қарши овоз берган эдилар.

Телевизор экранида

31 ДЕКАБРДА

17.30. «Ўрмонда концерт» ва «Мурзилка йўлдошда» деган мультипликацион фильмлар.

18.00. Ўзбек тилида «Буюк ғалабалар саҳифалари» деган эшиттириш.

18.30. «Олтин симфония» деган бадиий фильм.

20.00. Рус тилида «Ўтган йилни шарофлаймиз» деган эшиттириш.

20.20. «Қадрли дўстлар, янги йилингиз қутлуғ бўлсин» деган икки бўлимда катта байрам концерти (соат 22 да рус тилида концертнинг иккинчи бўлими).

00.05. Эстрада рақс концерти.

БИЛДИРИШ

Бугун, кундуз соат 12 да Тошкент Округ офицерлари уйида 2-республика фото виставкаси очилади.

Ўзбекистон журналистлар союзи.

Редактор ўринбосари М. ҚОРИЕВ.

Тошкентнинг томоша залларида

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 31/XII ва 4/I да эрталаб премьера **Олтин калид**, 31/XII да кечқурун **Травиата**, 1/I да эрталаб **Шаҳризода, Штраускана, Болеро.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 31/XII да **Ҳамза**, 1/I да эрталаб **Оқпадар.**

КИНО

Боганч — «ВАТАН» (эрталаб соат 10-20 минутда), «МИР» (эрталаб 10 ва кундуз 12 да).

Куйловчи упадон — «ВАТАН» (кундуз соат 12, 2 да ва кечқурун 8-40, 10-20 минутда), «СПУТНИК» (1-залда), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Оклахома — «ВАТАН» (кеч соат 6 да).

Қўлга тушмаган — ўғри эмас — «МИР», НАВОИЙ номли, «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Қалъа сири — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10-20 минут, кундуз 12 ва кеч 5-20 минутда), «СПУТНИК» (2-залда кундуз ва кечқурун).

Хрусталь бошмоқ — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2 ва кеч 8 да).

Булут тутувчилар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 4, кеч 6 ва 10 да).

Янги Гулливер — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 да), «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб 10 ва 11-45 минутда).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

«ЦИРКДА АРЧА»

31 декабрда кундуз соат 3 ва кеч 7 яримда бошланади.

1 январдан 10 январгача тамошалар кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда бошланади.

РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Юрий Владимирович ДУРОВ қатнашади.**

Билетлар сотилмоқда. Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

1 январда кундуз соат 12 ва кеч 7 яримда

байрам концертлари

Ўзбекистон ССР халқ артисти **Маҳмуджон Ғафуров**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Фароғат Раҳматова, Эътибор Жалилова, Тамара Назарова, Абдуғафур Абдураҳмонов**, VI Жаҳон фестивали лауреатлари **Ҳасан Султонов, Гулсара Ёқубова, Марям Каримова, Мунаввар Давлатова**, солистлардан **Ҳадя Юсупова, Адиба Мирзаева, Райҳон Тўраева, Суръат Пўлатов** ва бошқалар қатнашади.

Касса эрталаб соат 10 дан очилади.

Спектакль кеч соат 7 да бошланади.

2/I га билетлар сотилган.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Телефон — 43.001.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Редакциямизнинг АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси 26. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — 26334 ва 33262 орқали: Партия турмуши бўлими — 140, Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, Маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 29040, 50. Секретариат — 34808, 115, Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 14229. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. А. 1947.